

Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Christen Ness, 62 55 10 92
Marte Kari Huse, 62 55 10 76

Innstilling kommunenes søknader om skjønnsmidler etter ekstremværet «Hans»- Innlandet

Statsforvalteren i Innlandet viser til brev av 19.9. 2023 fra Kommunal- og distriktsdepartementet, vedrørende søknadsfrister og utvidelse av skjønnsmiddelordningen etter ekstremværet «Hans».

Kommunenes søknader med vedlegg kommer som en egen forsendelse, på grunn av begrensninger i det elektroniske systemet.

Vi har valgt å sende innstillingene som en forsendelse da det var en omfattende søknadsmengde. På neste side følger innholdsfortegnelse med våre overordnede vurderinger og deretter innstilling for den enkelte kommune.

Innhold

Innstilling kommunenes søknader om skjønnsmidler etter ekstremværet «Hans»- Innlandet.....	1
Bakgrunn	4
Beskrivelse av årsak og hva som i all hovedsak er rammet	4
Totalvurdering av kostnader og rapportering.....	4
Generell vurdering og kostnadsdekning	6
Kommunenes kostnader til gjenoppretting av skader:	6
Kommunenes utgifter ved håndtering av hendelsen:	6
Oppryddingskostnader	6
Kostnader til særskilte forhold som blir anbefalt dekket.....	7
Private flomvoller	7
Reetablering ungdomsskole	7
Vann og avløp – tiltak utover gjenoppretting av skader	8
Kostnader som faller utenfor skjønnsmiddelordningen	9
Kommunenes rensekostnader avløp.....	9
Planlegging og sikring	9
Egenandeler NVE	9
Søknader i 2024 for hendelser under ekstremværet.....	9
Statsforvalterens avsatte skjønnsmidler.....	10
Anbefaling per kommune	10
Nord- Fron	10
Sør-Fron	12
Sør-Aurdal.....	14
Gjøvik.....	17
Lillehammer.....	18
Våler	19
Vågå.....	21
Lom.....	22
Vestre Toten	23
Ringebu.....	24
Lesja.....	26
Åmot kommune.....	27
Sel kommune.....	28

Nordre Land kommune	29
Rendalen kommune	32
Øystre Slidre kommune	33
Vang kommune	34
Gausdal kommune.....	35
Søndre Land kommune	37
Skjåk kommune	38
Gran kommune.....	39
Østre Toten kommune	41
Hamar kommune.....	43
Nord-Aurdal kommune	44
Kommuner som ikke omfattes av skjønnstildelingen fra departementet	45
Ringsaker.....	45
Alvdal kommune.....	46
Dovre kommune.....	46
Vestre Slidre	46
Nord Odal	46

Bakgrunn

8.-10. august 2023 falt det over 100 mm nedbør over et stort geografisk område på Østlandet. Ekstremværet «Hans» førte til nedbørsmengder som ikke har blitt målt på 100 år på så få dager. I Innlandet rammet nedbørsmengdene spesielt kommuner i Valdres, Nord- og Midt- Gudbrandsdalen og Gjøvikregionen. Ekstremværet etterfulgte en relativt fuktig julimåned, og nedbøren i august rant raskere ut i bekker og elver enn ved en normalsituasjon. Dette forsterket flommen som oppstod i vassdragene, og de påfølgende skadene. Spesielt i de nedre delene av vassdragene måtte kommunene håndtere akutte hendelser som oppstod. Gjenoppretingsarbeidet pågår enda.

30 kommuner i Innlandet sendte grove anslag på kostnader og skader knyttet til hendelser under og etter ekstremværet «Hans». Vi har mottatt 28 søknader om støtte fra skjønnsmiddelordningen, hvorav 25 av disse kommer inn under ordningen. Påløpte og beregnede kostnader beløper seg til 1 015 mill. kr. De beregnede kostnadene er svært usikre, da ekstern finansiering, eierforhold og kostnad per nå ikke er kjent.

Vi innstiller på at det meste av kommunenes innrapporterte kostnader blir dekket, da belastningen var stor for flere. Dette er også i tråd med de signaler som ble gitt av statsministeren og statsrådene som besøkte kommunene som ble rammet av hendelsen. Vår anbefalte tildeling er samlet på 839 millioner kroner.

Gjenoppretingsarbeidet bør etter vårt syn ikke påvirkes av usikkerhet om finansiering.

Beskrivelse av årsak og hva som i all hovedsak er rammet

Primært er det flomhendelser i de store vassdragene Gausa, Etna, Begna, Lågen, Randsfjorden og Mjøsa som har forårsaket skader, men også mindre bekker og elver har gått flomstore, funnet nye leier og dratt med seg store mengder leire, grus og stein. Dette har påført skader på spesielt veier, bruer og vann og avløp. De store vannmengdene førte også til økt grunnvannsnivå og ras enkelte steder.

Vann- og avløpsledninger gikk tette og måtte spyles og enkelte steder røk ledningene der de krysset elver, der vannet førte at de ble gravd fram. Vannverk, pumpestasjoner og annen infrastruktur ble påført skader på grunn av ras, flom og økt grunnvannsnivå.

Stengte veier, både kommunale og fylkeskommunale, medførte at beboere i enkelte områder ble hindret i å benytte disse. Dette skapte utfordringer for beredskapen og helsetjenestene, og private veier ble tatt i bruk for å ivareta innbyggernes sikkerhet.

Flere steder var boligområder truet av flom eller ras, og innbyggerne ble evakuert. Evakuerings- og pårørende senter (EPS) ble etablert.

Totalvurdering av kostnader og rapportering

Alle kommunene som har søkt om skjønnsmidler oppgir regnskapsførte og estimerte kostnader. Fremdeles er det stor usikkerhet knyttet til skadeomfanget, eierforhold, forsikring og sikringstiltak mot fremtidige hendelser (NVE). Mye av skadeomfanget er avdekket, men vannstanden var fremdeles høy ved søknadstidspunktet 30. oktober. Det har vanskeliggjort kartleggingsarbeidet. Få har angitt dato for når tiltakene vil bli ferdigstilt, og da heller ikke når de kan rapportere på bruken

av eventuelle tildelte skjønnsmidler. Vi ber derfor om å få komme tilbake til rapporteringstidspunkter fra kommunene i juni 2024. Vi antar flere kommuner da vil ha avklart disse forholdene.

Flere av søknadene fra kommunene var i utgangspunktet mangelfulle. Det har derfor vært behov for dialog og avklaringer med de dette gjelder på telefon og e-post. Tilbakemeldinger på e-post er vedlagt.

Søknadene er i tråd med retningslinjene for skjønnsmiddeltildelingen, eventuelle unntak tas opp under den enkelte kommune. Kommunene har bekreftet følgende:

- Det er kommunal infrastruktur som er omfattet i søknaden, andre forhold er spesifisert
- Beløpene er uten merverdiavgift
- Eventuelle uavklarte forhold om forsikring, eierskap og annet, er redegjort for i søknaden eller i vedlegg.
- Ordinære lønnskostnader er utelatt

Totalt er det rapportert inn kostnader for 1 015 mill. kr. Deler av gjenoppretingsarbeidet og strakstiltak knyttet til sikring i vassdrag er utført og betalt allerede. Den største andelen av kostnadene er anslag. Tabellen under viser kommunenes samlede kostnader. Raden *Fradrag kommunalt ansvar/annet* er kostnader vi vurderer ligger utenfor skjønnsmiddelordningen.

Tabell: Kostnader fordelt per år, i 1000 kroner

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	226 007	627 735	161 146	1 014 888
herunder innenfor ordningen, uten standardheving	175 172	253 541	5 510	434 223
herunder standardheving	9 934	127 708	73 700	211 342
herunder særskilte tilfeller	40 901	246 486	81 936	369 323
Fradrag kommunalt ansvar/annet	-9 893	-12 410	-19 000	-41 303
Fradrag egenandel NVE		-78 750		-78 750
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-55 985			-55 985
Anbefalt tildeling	160 129	536 575	142 146	838 850

Som tabellen viser sto mange kommuner i en svært krevende situasjon i håndteringen av ekstremværet, og med et påfølgende krevende gjenoppretingsarbeid. Kommunene ble trygget med at de ikke skulle stå alene i denne situasjonen. Slik skjønnsmiddelordningen er innrettet skal staten dekke deler av kommunenes utgifter. For Innlandet er det anslått at belastningen for kommunene med egenandel for krise- og sikringstiltak NVE og gjennom skjønnsmiddelordningen er opp mot 140 mill. kroner. Dette er en stor belastning for enkelte kommuner.

Tallene viser også at kommunene har et stort behov for tiltak for å kunne tilpasse seg til klimaendringer som vi nå har sett konsekvensene av. Her mener vi regjeringen må vurdere hvordan staten kan bidra til å støtte særlig mindre kommuner i dette arbeidet. Klimatilpasningene vil kreve store investeringer og være et stort løft for mange av kommunene.

Generell vurdering og kostnadsdekning

I vår innstilling har vi lagt retningslinjene for skjønnsmiddeltildelingen 2023 med de tillegg som kom i brev av 19. september 2023 fra KDD til grunn. Det er flere forhold som er i en gråsonerom for om de inngår eller ikke. Vi har foretatt en skjønsmessig vurdering av om disse kostnadene skal dekkes. Disse forholdene blir nærmere beskrevet for den enkelte kommune. Under gis det en kort gjennomgang av forhold vi mener dekkes etter dagens retningslinjer. Vi har i vår vurdering lagt vekt på at kommunene ble lovd støtte fra staten for ekstrakostnadene ekstremværet påførte dem. Vi vurderer denne hendelsen som en ekstremsituasjon for kommunene i Innlandet, og enkelte kostnader anbefales dekket innenfor ordningen som et særtilfelle for å kompensere kommunene for belastningen.

Vi har vurdert at følgende forhold faller innenfor ordningen:

Kommunenes kostnader til gjenoppretting av skader:

- Reparasjon av skader som følge av ekstremværet, inkludert mindre, nødvendige standardhevingstiltak i gjenopprettingsarbeidet som for eksempel større dimensjon på stikkrenner m.m.
- Skader på all kommunal infrastruktur, ikke bare kritisk infrastruktur. Dette gjelder bl.a. skader på kulturminner, parkområder, turstier og annen kommunal infrastruktur.

Kommunenes utgifter ved håndtering av hendelsen:

- Nødvendige beredskapstiltak i forkant av ekstremværet. Kommunene sto i en beredskapssituasjon fra ekstremværet ble varslet. Enkelte iverksatte tiltak i forkant av ekstremværet for å forebygge eventuelle skader i vassdrag, og for beskyttelse av infrastruktur i kommunene. Kostnader inkluderer også bruk og slitasje på kommunalt utstyr.
- I flere kommuner var det behov for evakuering av boligområder på grunn av flom og fare for ras. Det ble opprettet evakuerings- og pårørende senter (EPS).
- Innen helse og omsorg skapte stengte veier utfordringer bl.a. for hjemmetjenesten og legevaktjeneste. Helsepersonell og brukere har i enkelte tilfeller befunnet seg på hver sin side av stengte veier, og kommunene har hatt merutgifter med å dekke disse brukernes behov.
- I enkelte kommuner ble boligområder avskåret fra det offentlige vegnettet, og det var behov for å ta i bruk private veier for å ivareta tjenestetilbudet og beredskap. De store nedbørsmengdene, sammen med økt bruk, medførte slitasje på disse som ellers ikke ville oppstått. Kommunene har dekket disse kostnadene.
- Enkelte steder har skoler, barnehager og svømmehaller blitt stengt. Dette har medført økte kostnader til drift og transport av elever og barn. Det har også vært behov for å leie lokaler som erstatning for lokaler som ble skadet.
- Noen få kommuner har søkt om å få dekket tapte inntekter som følge av skade på kulturbygg, stengte parkeringsplasser og skader på kraftverk. Inntektstap anses som en økonomisk belastning for kommunene og er i denne situasjonen vurdert innenfor ordningen.
- Enkelte kommuner har hatt merbelastning som følge av bistand og oppfølging ved skader uværet har påført private. Dette gjelder bl.a. merarbeid og merutgifter i kommunen for skader som støttes av andre offentlige ordninger.

Oppryddingskostnader

- Kommunens kostnader ved opprydding både på kommunal og privat grunn inngår.

Kostnadsanslagene fra kommunene er beheftet med stor usikkerhet. Det er bl.a. flere forhold der mulig finansiering fra andre parter foreløpig ikke er avklart. I vår innstilling er de usikre beløpene tatt med i sin helhet, og vi legger da til grunn at kommunene tilbakebetaler midler som finansieres av andre ordninger eller parter når dette er avklart.

Kostnader til særskilte forhold som blir anbefalt dekket

Private flomvoller

Enkelte kommuner har meldt inn skader på private flomvoller langs vassdrag. Disse ble i sin tid i stor grad etablert av NVE for å beskytte landbruksjord mot flom. Ansvaret for vedlikehold ble overlatt til kommunene og deretter overført de private grunneierne. Tidligere dekket Naturskadeordningen slike skader, men ansvaret for dette ble etter det vi kjenner til overført til Olje- og energidepartementet rundt 2014. NVE prioriterer nå innenfor de rammene de har til sikringstiltak som omfatter bebyggelse og kritisk kommunal infrastruktur. Private flomvoller som kun beskytter landbruksarealer omfattes dermed ikke av noen offentlig støtteordning.

Etter Statsforvalterens syn er det av flere grunner viktig at de eksisterende flomvollene bygges opp igjen. Det er en politisk målsetting å øke matproduksjonen, vanddirektivet krever tiltak for å forhindre avrenning fra landbruket og i et næringsperspektiv er det viktig for disse kommunene å bidra til fortsatt drift på de utsatte områdene.

For de kommunene dette gjelder er dette å anse som helt sentral infrastruktur for en viktig næring. Bøndene i Innlandet har i tillegg vært i en sårbar situasjon i 2023, der først ekstrem tørke i juni reduserte avlingene, og deretter kom flommen som igjen gikk utover årets avling. Alternativet til gjenoppbygging av flomvollene er for flere berørte å la denne jorda ligge brakk, da vårflommen vil ødelegge de samme områdene om de ikke er beskyttet. I et bosettings- og næringsperspektiv mener Statsforvalteren i Innlandet det er viktig å bidra til at dette ikke skjer.

Vår anbefaling er derfor å dekke gjenoppbyggingen av private flomvoller over skjønnsmiddeltildelingen som en engangsordning. Kostnadene ved gjenopprettingen er synliggjort under den enkelte kommune.

Reetablering ungdomsskole

Under ekstremværet ble det svært høy vannføring i Begnaelva. Stor stigning i grunnvannet trengte da inn i skolen. Skolen ble totalskadet og kan i dag ikke brukes. Ved tilsvarende vannføring i elva vil kommunen få de samme utfordringene med stigning i grunnvannet. Skadene på skolen dekkes av forsikring. Kommunen mener det ikke er hensiktsmessig å restaurere skolen så lenge den ligger på det nivået den gjør i dag. Kommunen ønsker å rive skolen for å heve grunnen den står på, og dermed unngå at samme hendelse skjer igjen ved stigning av grunnvannet. Andre flomsikringstiltak vil ikke hindre skader, da dette er grunnvann som trenger inn.

Forsikringselskapet har forespeilet at kommunen kan få dekket 30 mill. kroner over forsikringen til reparasjon av skolen, men beløpet er ikke endelig avklart. Forsikringsutbetalingen kan alternativt inngå som en del av finansiering av den reetablerte skolen. Kostnadene til å reetablere skolen er anslått til 90 mill. kroner. Det betyr at kommunen må finansiere 60 mill. kroner for å gjenopprette en skole som kan unngå skader ved neste hendelse. Dette er en belastning som kommunen vanskelig kan bære.

Statsforvalteren vurderer at staten bør gi en betydelig støtte til kommunen for kunne å gjenopprette skolen slik at den unngår tilsvarende skade ved ny høy vannføring. Samtidig mener Statsforvalteren at det er rimelig at kommunen er med på å finansiere tiltaket. Siden det per nå ikke er andre ordninger som dette faller innenfor, anbefaler Statsforvalteren at det gis støtte til tiltaket og beløpet ligger inne i vår anbefaling. Kommunens andel av finanseringen må avklares på et senere tidspunkt.

Vann og avløp – tiltak utover gjenoppretting av skader

Vann og avløp er et område der det har oppstått store skader, men flere av forholdene som ønskes dekket ligger i en gråsoner mellom hva som er lovpålagte kommunale oppgaver, og konsekvenser av ekstremværet. Flere kommuner har hatt problemer med urent drikkevann og ønsker å oppgradere vannsikkerheten ved å installere UV filter, klorrensaneanlegg og andre former for rensing ved sine vannverk. Her foreligger det krav i *forskriften om vannforsyning og drikkevann* at kommunene skal sørge for tilstrekkelige hygieniske barrierer i vannforsyningssystemet (§13). Sikring av vannkvaliteten er dermed et lovpålagt kommunalt ansvar. De kommunene som har installert denne typen barrierer har finansiert dette ved å øke gebyrene til brukerne. Samtidig har ekstremværet avslørt svakheter i vannforsyningen når grunnvannsårer påvirkes. Tiltakene nevnt over kan derfor oppfattes som en nødvendig standardheving i arbeidet med å sikre vannkvaliteten til brukerne. Tilsvarende gjelder for kommuner som ikke har dimensjonert overvannssystemene til ekstremvær. Vi anbefaler en delvis kompensasjon av skjønnsmidler for denne type tiltak, og gjør en skjønnsmessig avkortning i innstillingen for den enkelte kommune.

Flere kommuner rapporterer om pumpestasjoner som har blitt stående under vann, og søker om skjønnsmidler for å heve eller flomsikre disse på en bedre måte. Skadene som har oppstått på installasjonene dekkes av skjønnsmidler eller forsikring. Selve standardhevingen er vanskelig av hensyn til likebehandling med andre kommuner som har gjennomført tilsvarende tiltak for egen regning. Der det er gjennomført tiltak er tiltakene finansiert ved låneopptak og en økning i gebyrene til innbyggerne. Ekstremværet har med all tydelighet vist et behov for forebyggende tiltak. NVE dekker ikke hendelser eller tiltak som omfatter VA- anlegg. Vi anbefaler en delvis kompensasjon for denne type tiltak og gjør en skjønnsmessig avkortning i innstillingen for den enkelte kommune.

Ekstremværet har påført to vannverk skader. Vannkvaliteten ble betydelig påvirket og det er søkt om en rekke tiltak for å forhindre nye hendelser, eventuelt flytte vannverkene. Skadene på vannverkene kan repareres, men en tilsvarende hendelse vil kunne medføre liknende problemer med vannforsyningen. Et av vannverkene er anslått til å koste 55 mill. kr, i tillegg kommer kostnader til nytt renseanlegg og behov for å øke kapasiteten i kloranlegget. Disse tiltakene er det ikke arealer til å iverksette/gjennomføre ved det eksisterende vannverket. Det andre har en anslått kostnad på 50 mill. kr. Skader på dagens anlegg har vist konsekvensene av ekstremvær som vil følge av endret klima fremover. Kommunene må derfor planlegge, bygge og tilpasse infrastruktur til klimaendringene. Flere kommuner har ikke mulighet til å gjennomføre så kostnadskrevenne tiltak da det vil gå utover tjenestetilbudet. Særlig for mindre kommuner er dette en belastning som de ikke kan klare selv. Vi mener at det bør vurderes å etablere en støtte/forsikringsordning for å bistå kommuner i å forebygge skader ved framtidig ekstremvær.

Per nå er det ingen slik ordning. Vi foreslår derfor at de to kommunene med skader på vannverkene, tildeles skjønnsmidler for å kunne planlegge for flytting av disse. Beløpene ligger derfor inne i vår anbefaling. Samtidig mener Statsforvalteren at det er rimelig at kommunene er med på å finansiere tiltaket. Kommunens andel av finanseringen må avklares på et senere tidspunkt.

Kostnader som faller utenfor skjønnsmiddelordningen

Kommunenes renskostnader avløp

Pumpestasjoner for avløp har gått for fullt i alle kommunene. En kartlegging av noen store kommuner viser kraftig økning i resemengden. Dette har medført høyere renskostnader i august i forhold til et normalår. Det er en kommune som ber om å få dekket de økte kostnadene dette har medført. Vår oppfatning er at kommunene må håndtere variasjon i avløpsvann og pumpehastighet, og at denne variasjonen er innenfor det kommunene må dekke selv.

Planlegging og sikring

Konsekvensene fra ekstremværet Hans har vist behov for nødvendige tilpasninger fremover. Kommunene må fremover planlegge, bygge og tilpasse infrastruktur til klimaendringene. For flere kommuner vil gjenopprettingsarbeidet også inkludere arbeid med oppdatering av planer og nødvendige investeringer for å unngå skader i fremtiden. Dette gjelder mange kommuner, også kommuner som ikke fikk skader i denne omgang. Statsforvalteren vurderer derfor at utgifter til å gjennomføre og oppdatere planer for sikring, håndtering av overvann m.m. ikke dekkes innenfor ordningen.

Egenandeler NVE

Oversikt fra NVE viser at 17 av kommunene som har sendt søknad om skjønnsmidler bør iverksette krisetiltak mot flom, ras og erosjonssikring. Oversikten er foreløpig og kan endres når NVE får gjennomført befaringsbesøk alle steder. Avhengig av tiltakets art dekker NVE mellom 50 og 100% av kostnadene, det vil si at kommunenes egenandel kan variere. NVE har gitt tilsagn på ca. 27 mill. kr til krisetiltak, og det jobbes med kostnadsoverslag på de øvrige. Fem kommuner oppgir i sine søknader å ha mottatt foreløpige kostnadsanslag fra NVE, der egenandelene for disse utgjør til sammen 78,8 mill. kr.

Det bør i denne omfattende skadesituasjonen som har påført kommunene stort merarbeid og høye kostnader, vurderes om kravene til egenandel fra kommunene skal opprettholdes. Flere av krisetiltakene kan bli permanente da de er nødvendige for å unngå fremtidige skader ved tilsvarende hendelser. I 2013 ble egenandelen på flomtiltak redusert til 5%, jf [Prop. 189 S \(2012-2013\), Endringer i statsbudsjettet 2013 under Olje- og energidepartementet \(flommen på Østlandet mai 2013\), kap 2](#). En tilsvarende ordning bør kunne etableres også for 2023, evt. at egenandelen kan dekkes over skjønnsmidlene.

Ved å opprettholde egenandelen på dagens nivå er det en risiko for at viktige sikringstiltak blir utsatt, fordi kommunene ikke har økonomi til å gjennomføre disse. Fremtidige hendelser vil da ramme på tilsvarende måte som under ekstremværet, og igjen påføre samfunnet store skader og høye kostnader.

I henhold til retningslinjene har vi trukket ut egenandelene til NVE fra vår anbefalte dekning av skjønnsmiddeltilskudd.

Søknader i 2024 for hendelser under ekstremværet

En stor del av kostnadene kommunene oppgir i sine søknader er anslåtte og dermed foreløpige. Fremdeles er skadeomfanget uavklart, og entreprenører har ikke kunnet gi pristilbud på søknadstidspunktet 30. oktober. I tillegg er det en rekke forhold som fremdeles ikke er avklart knyttet til forsikringsoppgjør, opprydding og eierforhold. I løpet av våren 2024 antar vi at flere av disse forholdene har blitt avklart. Vi anbefaler derfor KDD å sette av skjønnsmidler til å dekke eventuelle kostnader som først blir avklart i 2024.

Statsforvalterens avsatte skjønnsmidler

Statsforvalteren i Innlandet har satt av 7,9 mill. kroner av skjønnsmidlene til uforutsette hendelser i 2023. Dette utgjør i underkant av 10% av den totale skjønnsmiddelpotten vår.

Som søknadene viser, har mange kommuner i Innlandet stått i en svært krevende situasjon under og etter ekstremværet Hans. Selv om vi anbefaler at store deler av kommunenes kostnader dekkes av KDDs avsatte skjønnsmidler, står mange kommuner fortsatt med en betydelig kostnad ved egenandeler for tiltak støttet av NVE og egenandelen på 250 kroner per innbygger innenfor skjønnsmidler. I tillegg vet vi at de hardest rammede kommunene hadde og har en svært stor belastning på interne ressurser, kostnadene til dette inngår ikke i oversendte søknader.

Statsforvalteren har derfor valgt å bruke egne avsatte skjønnsmidler til å kompensere de hardest rammede kommunene og kommuner som selv må dekke store deler av skadeopprettingen.

Dette innebærer at vi ikke tildeler midler til kommuner med mindre skadeomfang, slik retningslinjene i utgangspunktet legger opp til. Kostnadene for disse kommunene blir små sammenlignet med kommuner som er hardest rammet, og egenandelen på kr 250 de må betale. Med all den usikkerheten som foreligger om kostnadenes størrelse og skadeomfang, antar vi det kan komme søknader om ytterligere skjønnsmidler i 2024, ikke minst til opprydding. Det kan også være kommuner som får en urimelig stor belastning i gjenopprettingsarbeidet som vi per nå ikke kjenner til.

Etter vårt syn er det derfor behov for å styrke vår pott i 2024, da det er vanskelig å målrette bruken slik situasjonen er nå. Da vil bedre kunne ivareta enkelt kommuners behov, bidra til en hurtigere avklaring av enkelt saker og skape større forutsigbarhet for kommunene.

Anbefaling per kommune

Nord- Fron

Skadeomfang og årsak

Skadeomfanget i Nord-Fron er omfattende etter ekstremværet Hans. Det er i hovedsak stor vannføring i elver som har forårsaket skader, spesielt langs Lågen og sidevassdrag. Flere skred og utrasinger ga store skader. Dette har gitt betydelige reparasjons- og oppryddingsutgifter, i tillegg til utgifter i selve håndteringen av hendelsen. Størst skade fikk kommunen på kommunale veier og infrastruktur i Vinstradalen.

Kostnader

Påløpte kostnader er pr. 30.10.23 på 6,8 mill. kroner. Samlet, inkludert beregnede kostnader, beløper skadene seg til 28,2 mill. kroner.

Kommunen har hatt betydelige utgifter til gjenopprettning av skader på både kommunale veier og vann/avløp. Det ble i tillegg gjennomført flere straks- og beredskapstiltak knytte til vassdragene, og her må det også gjennomføres betydelig opprydding i etterkant. For å minimere fremtidige skader på infrastruktur og terreng, er det gjort enkelte, nødvendige standardhevinger i gjenoppyddingsarbeidet. Dette er mindre tiltak som oppgradering av stikkrenner, betongskjold, innløp, drensledning og grøfter.

Veier

På kommunale veier er det anslått kostnader på samlet på ca. 13,7 mill. kroner for 2023 og 2024. Av dette gjelder 98 000 kroner opprydding privat grunn, øvrig er kommunale veier. Det er i hovedsak store vannmengder, utrasing av vei og ras ned på vei som har påført skadene. Utgiftene er knyttet til reparasjon/gjenoppbygging av veier, grøfter og autovern. I tillegg til gjenoppbygging og opprensning av stikkrenner, kummer m.m. I all hovedsak er reparasjoner av skader til opprinnelig standard, men enkelte standardhevinger (1,2 mill. kroner totalt). NVE-tiltak er fullfinansiert og inngår ikke i kostnadene.

Vann og avløp

Kostnadene til vann og avløp er samlet på ca. 5,9 mill. kroner. Dette gjelder reetablering av vei og tilstøtende areal til pumpestasjoner, og reetablering av vannledning og midlertidig løsning for avløp. Skader ved selve pumpestasjoner dekkes ved forsikring og er ikke tatt med. I tillegg er det mindre rense- og oppryddingsarbeid ved renseanlegg, vannverk og overvannsnett, samt reetablering av overvannsledning.

Vassdrag

Kostnader ved vassdrag er samlet på ca. 8,2 mill. kroner. Stor vannføring resulterte i at det ble utgravninger og store masseflyttinger i og langs Vinstraelva. Det ble gjennomført flere strakstiltak i håndtering av hendelsen, herunder provisorisk vannledning over Vinstra elv og gjenoppbygging av kritisk vei. I tillegg ble det iverksatt flere mindre beredskaps- og strakstiltak. Det er behov for å gjenoppbygge permanente vann- og avløpsledninger over Vinstra elv. I tillegg er det utgifter knyttet til opprydding av løsmasse og trevirke. To NVE-tiltak er fullfinansiert og disse kostnadene er ikke tatt med. Kun et mindre tiltak er tatt med for opprydding på privat grunn.

Flytting av Vinstra vannverk

Vinstraelva ligger ved Vinstra vannverk. Under ekstremværet utvidet elva seg i retning vannverket. Dette medførte høy grunnvannstand i brønnpark med utfordring å rense råvann til abonnenter. Tilførsel til Østsiden ble avrevet og abonnenter i Ruste ble uten vannforsyning. Vinstra Vannverk består av en brønnpark og et vannbehandlingsanlegg med høytrykkspumper. For å hindre nye skader ved neste hendelse, vurderer kommunen ny plassering av vannverket. Dette kan anslås å ha en kostnad på ca. 50 mill. kroner.

Diverse

Andre utgifter 400 000 kroner. Dette gjelder bistand til taksering av bruksareal for skadelidte som skal søke naturskadefondet om erstatning. Denne bistanden er ikke noe som dekkes av naturskadefondet. Kommunen har lagt opp til at den enkelte skadelidte må betale en egenandel på kr. 300 pr medgått time, men det vil uansett medføre en relativt stor kommunal kostnad.

Statsforvalterens innstilling

Nord-Fron sto i en krevende situasjon under uværet og har betydelige gjenoppbyggingskostnader. I tillegg har ekstremværet synliggjort at kommunen har behov for betydelige tilpasninger til konsekvenser av klimaendringer som er krevende for en liten kommune.

Standardhevingen som er gjennomført er mindre oppjusteringer av stikkrenner og tilpasninger for å minimere skader ved neste uvær. Dette er oppgraderinger i forbindelse med gjenoppbygging av skader, i hovedsak på kommunale veier og et mindre tiltak for overvannsledning. Statsforvalteren anser tiltakene som nødvendig standardheving som dekkes over skjønnsmidlene.

I tillegg vurderes kommunenes utgifter til taksering av bruksareal for skadelidte som søker naturskadefondet om erstatning, som kommunale merutgifter i håndtering av gjenoppretingsarbeidet og anses som innenfor ordningen.

Utfordringen med dagens plassering av Vinstra vannverk er beskrevet over. Kommunen mener at flytting av vannverket er nødvendig for å sikre vanntilførsel, og unngå skader ved neste hendelse. Dette er en stor investering og krevende tilpasning for kommunen. Vi anbefaler støtte til vannverket så lenge det ikke er andre tilskuddsordninger som ivaretar dette.

Øvrige kostnader er etter vår vurdering innenfor det skjønnsmidlene kan dekke.

Samlet oversikt over kostnader og innstilling fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	5 654	72 608	0	78 262
herunder innenfor ordningen ekskl. standardheving	5 654	21 115	0	26 769
herunder standardheving	0	1 493	0	1 493
herunder særskilte tilfeller:				
Flytte vannverk som følge av skader ved Hans	0	50 000	0	50 000
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-1 397			-1 397
Anbefalt tildeling				76 865

Sør-Fron

Skadeomfang og årsak

Skadeomfanget i Sør-Fron er omfattende etter ekstremværet Hans. Store vannmengder forårsaket store skader i mange sideelver i kommunen. Vannmengdene fant nye veier på grunn av tette stikkrenner og at det ikke var tilstrekkelig kapasitet til å holde vannet der det skulle være. Dette førte til erosjon og stor transport av masser som tettet stikkrenner og kulverter nedstrøms, med påfølgende utglidninger og store skader.

Kommunen fikk skader både på kommunale veier, vann og avløp og ved vassdrag. Et boligområde ble isolert da en fylkesvei sklidde ut på to plasser. Noen husstander måtte evakueres i lengre tid.

Det vil ta tid å få gjennomført alle tiltak. Kommunen har begrenset kapasitet, og har utfordringer med å få gjennomført arbeidet innen rimelig tid. Oppgitte anslag for kostnader er usikre, og det er enkelte forsikringsforhold som foreløpig ikke er avklart.

Kostnader

Påløpte kostnader er på 4,4 mill. kroner. Med anslåtte kostnader er totale utgifter på 31,3 mill. kroner.

Veier

Mange kommunale veier ble hard rammet av de store vannmengdene. Samlet utgifter til på ca. 7,1 mill. kroner. Det ble gjennomført mange strakstiltak og forebyggende tiltak for å redusere skadeomfanget i håndteringen av ekstremværet. Kommunen har et betydelig behov for oppgradering av stikkrenner for å hindre utgraving av veier. En del av arbeidet på kommunale veier er allerede gjennomført, men det er behov for kontinuerlig arbeid i gjenoppretingsarbeidet

fremover for å forsterke og øke kapasitet. Det er inkludert 5,3 mill. kroner i standardhevende tiltak. Dette er mindre tiltak i gjenopprettingsarbeidet som blant annet oppgradering av stikkrenner, bekkeinntak i betong, oppdimensjonering overvannssystem og bru i stedet for rør. Dette er vurdert som nødvendig for å forebygge skader senere.

Vann og avløp

Vann- og avløpsområdet har samlet utgifter på 10,8 mill. kroner. Det ble skader på flere tekniske stasjoner, herunder fire kloakkpumpestasjoner og et vannverk. Det ble lagt ned stor innsats av driftspersonell døgnet rundt for å holde vannverket i drift og hindre store skader. Av utgiftene på kloakk- og pumpestasjoner på 1,6 mill. kroner, anslås det at store deler dekkes av forsikring. Dette er foreløpig ikke avklart.

I tillegg mener kommunen det er nødvendig å utføre standardhevende tiltak for å forebygge fremtidige skader. Flere kloakkpumpestasjoner ble stående under vann på grunn av vannstanden i Lågen. Vannledning over Lågen på Harpefoss fikk brudd og måtte repareres midlertidig. For å forebygge fremtidige brudd er det behov for å bore under elva eller sikre sjøledningen mer. Forsikringa dekker ikke ledningsnett. I tillegg må to kloakkpumpestasjoner heves. Samlet nødvendige standardhevende tiltak innenfor vann- og avløpsområdet på 9 mill. kroner.

Vassdrag

Det er større erosjonsskader i stort sett alle sideelver i kommunen. Det ble nødvendig å sette i gang akutttiltak. Innvilget krisetiltak NVE for store skader ved Brandrudsåa er under utførelse. Kostnad til krisetiltak med støtte fra NVE er ikke tatt med. Kommunen mener det er rasjonelt å utføre varig sikring med en gang for å hindre skader.

Samlet utgjør 10,6 mill. kroner utgifter ved tiltak i vassdrag. Av disse er 4 mill. kroner standardhevingstiltak. Dette gjelder i hovedsak reparasjoner og sikringstiltak i elver på privat grunn. Private grunneiere får ikke støtte til å reparere og forebygge fremtidige skader som følge av elver og bekker som går over deres eiendom. Naturskadeordningen dekker ikke arbeid i elver, og tiltakene faller derfor utenfor andre ordninger. Resultatet blir at det ikke blir utført utbedring mange steder. Også overordnet kartlegging for å finne årsaker til de skadene som oppstod og prøve å forebygge dem senere bør utføres i regi av kommunen, med nødvendig fagbistand. Kommunen vurderer at skadene vil bli enda større neste gang om det ikke gjøres tiltak nå.

Diverse (evakuering, kommunale tjenester, kulturminner og opprydding)

Utgifter til evakuering og beredskap på 91 000 kroner, herunder utgifter til evakuerings- og pårørendesenter. De fleste evakuerte lagt inn på et lokalt hotell med overnatting og mat, inntil de fikk ordnet annen overnatting enten privat eller via NAV.

Kommunale tjenester hadde merutgifter på 582 000 kroner i helse- og omsorgstjenestene og 75 000 kroner kommunikasjon utover ordinære lønnsutgifter. Utgifter knyttet til personale som ikke kom seg på jobb på sykehjem og hjemmetjeneste. Merutgifter ved tilbakekalling fra ferie, innleie av vikarer, ekstra beredskap m.m. Frakt eller evakuering av pasienter som ikke kunne nås i hjemmet til institusjon.

Utgifter til opprydding på 130 000 kroner. Det er inngått avtale med entreprenør til blant annet rydde etter elveleier, inkludert Lågen. I tillegg arbeides det med avtale med Midt-Gudbrandsdal renovasjonsselskap om levering av rundballer / rundballplast.

Utgifter til skader på kulturminner og kunstverk på 1,9 mill. kroner. Uværet førte til dels store skader på kulturminner i kommunen, både automatisk fredete kulturminner som kommunen har skjøtselsansvar for på privat grunn, og nyere tids kulturminner som kommunen eier selv.

Statsforvalterens innstilling

Sør-Fron sto i en krevende situasjon under uværet og har betydelige gjenopprettingskostnader. Standardhevingen på kommunale veier som er gjennomført er mindre oppjusteringer av stikkrenner og tilpasninger for å minimere skader ved neste uvær. Innenfor vann- og avløpsområdet er det større standardhevende tiltak, men vurderes ut fra omtalen som nødvendig standardhevende tiltak som del av gjenopprettingsarbeidet.

Kommunen oppgir behov for reparasjoner og sikringstiltak i elver på privat grunn, omtalt over. Samlede kostnader for tiltakene er 4 mill. kroner. Kommunen er bekymret for at skadene vil bli enda større neste gang om det ikke gjøres tiltak nå. Statsforvalteren vurderer utgiftene utenfor ordningen. Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine øvrige kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	6 389	20 382	4 500	31 271
herunder innenfor ordningen, eksl. standardheving	5 054	4 382	2 500	11 936
herunder standardheving	1 335	14 000	0	15 335
herunder særskilte tilfeller:				
Reparasjoner og sikringstiltak elver privat grunn		2 000	2 000	4 000
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Reparasjoner og sikringstiltak elver privat grunn		-2 000	-2 000	-4 000
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-1 397			-1 397
Anbefalt tildeling				25 874

Sør-Aurdal

Skadeomfang og årsak

Kommunen ble hardt rammet av uværet Hans. Kommunen gjennomførte betydelige krise- og beredskapstiltak både i forkant og underveis i håndteringen av uværet. Sør-Aurdal er en liten kommune med i overkant av 2860 innbyggere. Kommunen kalte ut ansatte og frivillige organisasjoner til å bidra i krisen, i tillegg til bistand fra Sivilforsvaret og Heimevernet.

Store vannmengder ga svært høy vannføring i elva Begna. Vannmengdene førte til skader på broer, vann og avløp og ødeleggelser i områder langs elva. I tillegg til flommen førte de store nedbørsmengdene til ras i boligfelt i Bagn sentrum og økt grunnvann som ga store ødeleggelser på ungdomsskole. Kommunen måtte evakuere ca 160 beboere. Det gjenstår også betydelig oppryddingsarbeid langs elva etter flommen.

Kommunen har i tillegg til all oppfølging av skader på kommunal infrastruktur, også hatt betydelig merarbeid med å veilede og bistå landbruket for søknader til naturskadeordningen og avlingskade.

Kostnader

De totale kostnadene er på 76 mill. kroner. 60 mill. kroner av disse er til rivning og heving av ungdomsskolen som ble totalskadet.

Veier og bruer

Store nedbørsmengder gjorde skader på flere veier og enkelte kommunale områder. Det ble også utført strakstiltak med ekstra flomsikring for å hindre utgraving/flom. Tiltak er i all hovedsak gjenoppbygging, men økt dimensjon på stikkrenner der det er nødvendig. Anslåtte utgifter på 2,2 mill. kroner.

Tre bruer som ligger langs Begna trenger utbedring etter flommen. Anslåtte utgifter på ca. 0,5 mill. kroner. Det gjenstår betydelig opprydding av tømmer og drivgods langs elva Begna i etterkant av flommen. Det anslås kostnad på ca. 1,5 mill. kroner.

Vann og avløp

Det ble gjort flere tiltak for å begrense skadeomfanget på vann og avløp. Flere pumpestasjoner og vannverket i Bagn var under vann. Deler av kostnaden er ekstra innleie av ansatte under flommen. I tillegg ble vann- og avløpsledning vasket bort av store vannmengder. Foreløpig midlertidig løsning, men en permanent løsning må på plass til våren. Samlede utgifter på 0,8 mill. kroner.

Evakuering, beredskap og krisehåndtering

Jordras i boligfeltet i Bagn sentrum tok med seg 3 boliger og 2 garasjer. Gjenoppbyggingskostnader ved tømmerhogst m/fjerning i skredmassene, fjerning av ca. 1000 m³ skredmasser inkl. deponering, arbeid med å åpne opp igjen overvannssystemer etter skred. Anslåtte utgifter på 2,5 mill. kroner. I all hovedsak gjenoppbygging. Kan være noe økning av dimensjoner på overvannsrør.

Merutgifter for kommunen ved krisehåndtering er knyttet til ekstra bemanning for å håndtere både flommen og skredet i boligfelt. Kommunen måtte evakuere ca 160 beboere, av disse trengte ca 25 overnatting gjennom kommunen. Samlet krisehåndtering, inkludert evakuering, ga utgifter på ca. 1 mill. kroner.

Sør-Aurdal kommune er en liten kommune og administrering av oppryddingen i etterkant er krevende. Kommunen har behov for å øke kapasitet ved innleie/ansettelse for oppfølging av arbeid som følge av ekstremværet, herunder behov for juridisk bistand. Samlet merbehov på 1,4 mill. kroner.

Særskilt forhold – totalskadd ungdomsskole

Under flommen steg grunnvannet og ødela ungdomsskolen i Bagn. Skolen ligger ved siden av elven Begna. Det er tidligere gjort tiltak for at vannet ikke skal oversvømme skolene, men under ekstremværet Hans ble elven så stor at grunnvannet økte og kom inn i skolen. Skolen hadde vann 20-30 cm oppover veggene så alt av vegger og gulv er helt ødelagt. Det er foreløpig uavklart hva forsikring vil dekke. Det er anslått at en reparasjon av ødeleggelsene vil være opp mot 30 mill. kroner som kan dekkes av forsikringen. For å hindre at skader skjer ved ny flom, mener kommunen at det er nødvendig å heve skolen. Kommunen mener at gjenoppbygging et annet sted ikke er et godt alternativ.

Totalkostnadene ved å rive og bygge opp igjen skolen er anslått til 90 mill. kroner.

Forsikringselskapet har forespeilet at det kan dekke ca. 30 mill. kroner. Dersom kommunen skal dekke resten av kostnadene, er dette en stor belastning for kommunen, og det vil gå utover andre tjenestetilbud. Kommunen mener det ikke er et godt nok alternativ å reparere skolen slik den står,

da det er stor sannsynlighet for at det blir skader igjen. Andre forebyggende tiltak er vurdert, men vil ikke hindre ny skade, da utfordringen er grunnvann som stiger.

Særskilt forhold - standardheving og sikringstiltak

Kommunens erfaringer med konsekvenser av uværet Hans viser behov for tiltak for å minimere skader ved nytt ekstremvær. Dette er mindre tiltak ved pumpehus og vannverk på om lag 0,3 mill. kroner. I tillegg til flom sikring og skredsikring av utsatte områder på om lag 3,5 mill. kroner. Skredsikring av boligfelt, anslått til 2 mill. kroner, der det kan være aktuelt at NVE dekker 70 prosent. Dette er foreløpig ikke avklart.

Diverse

Kommunen har også andre utgifter knyttet til skadene ved ungdomsskolen. Det gjelder omlegging av fiber, ev. energioppfølgingsystem barnehage, ballbinge og pumptrack ungdomsskole. Til sammen 2,2 mill. kroner. Tapte kommunale inntekter på 0,1 mill. kroner som følge av tre eiendommer som er ubeboelige etter skred.

Statsforvalterens innstilling

Sør-Aurdal sto i en svært krevende situasjon under ekstremværet. Søknaden beskriver kommunens utfordringer og redegjør for uavklarte forhold.

Statsforvalteren vurderer at staten bør gi en betydelig støtte til kommunen for kunne å reetablere den ødelagte skolen slik at den unngår tilsvarende skade ved ny høy vannføring. Samtidig mener Statsforvalteren at det er rimelig at kommunen er med på å finansiere tiltaket. Siden det per nå ikke er andre ordninger som dette faller innenfor, anbefaler Statsforvalteren at det gis støtte til tiltaket og beløpet ligger inne i vår anbefaling. Kommunens andel av finanseringen må avklares på et senere tidspunkt

Statsforvalteren anbefaler delvis dekning av utgiftene ved standardhevende tiltak pumpehus og vannverk. Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket øvrige kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser. Dette inkluderer støtte til flomsikringstiltak, som vil kunne få støtte av NVE. Eventuell støtte fra NVE må tas med i rapporteringen og tilbakebetales.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	6 020	9 450	60 700	76 170
herunder innenfor ordningen, eksl. standardheving	5 820	5 650	700	12 170
herunder standardheving	200	300	0	500
herunder særskilte tilfeller:				
Flomsikringstiltak, mulig støtte NVE		3 500		3 500
Heving og gjenoppbygging av skole	0		60 000	60 000
Fradrag kommunalt ansvar/annet				
Standardheving og sikringstiltak (pumpehus og vannverk)		-150		-150
Fradrag egenandel NVE (anslått flomsikringstiltak)		-1 050		-1 050
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-717			-717
Anbefalt tildeling				74 254

Gjøvik

Skadeomfang og årsak

Kommunen har betydelige skader etter ekstremværet. Store vannmengder i Hunnselva og høy vannstand Mjøsa er hovedårsakene til skadene. De store vannmengdene medførte ras og flytting av masse har gitt store ødeleggelser på veier, bru og vann/avløp.

Kommunen har gjennomført enkelte mindre standardhevingstiltak i gjenopprettingsarbeidet som er vurdert som nødvendig. Kommunen har også rapportert om små kostnader ved hendelser før Hans. Skader gjelder kun kommunal infrastruktur. Kostnader oppgitt uten mva. Anslag for opprydding privat grunn.

Kostnader

Veier og bruer

Skader på vei og bru på 22,9 mill. kroner. Store vannmengder og høy vannstand medførte skader på minst 25 forskjellige lokasjoner. Ras og flytting av masser har ødelagt veier, grøfter og brufundament på ei kjørebru. Behov for standardheving da det ikke er hensiktsmessig bare å restaurere, brufundament. Skaden har oppstått pga. utgraving av masser mv. r og kostnader til standardheving er beregnet til 15 mill. kroner. Øvrige kostnader er gjenopprettingskostnader.

Vann og avløp

Skadene på vann og avløp på 11,9 mill. kroner. Skader som følge av store vannmengder og løsmasser som ført til tette overvannsledninger og betydelige skader på rør og pumpestasjoner. Det er registrert skader ved 6 lokasjoner. Standardheving utgjør totalt 8 av 11,9 millioner kroner på området. Årsaken er at det legges opp til større dimensjoner på overvannsløp og nytt bekkeløp for å unngå tilsvarende skader for framtida.

Vassdrag

Skader på vassdrag på 3,4 mill. kroner, hvorav 2,9 anses som nødvendig standardheving for å unngå tilsvarende hendelser og/eller utskifting av rør hvor det er lite hensiktsmessig med samme dimensjoner. Skader på minst 10 lokasjoner ved flere elver og tilhørende bekker. Kostnadene knytter seg til bl.a. midlertidige tiltak for å begrense skadeomfanget og gjenoppbygging av varige flomsikringstiltak.

Opprydding

Kostnader til opprydding som følge av flom i Mjøsa og ras ved Hovdetoppen. Kun gjenopprettingskostnader. Forsøpling på private eiendommer som krever bistand fra kommunen til opprydding er her avsatt med 0,2 mill. kroner i 2024. Ukjent omfang. Kommunen har til nå mottatt få henvendelser.

Diverse

Kostnadene gjelder tre lokasjoner som følge av flom i Hunnselva og Mjøsa. Den største hendelsen gjelder oversvømming av Gjøvik kultursenter. 3,2 mill. kroner er anslått økonomisk tap som følge av stengt kino og kulturscene. Dette er kostnader som ikke dekkes ikke av forsikring.

Statsforvalterens innstilling

Gjøvik kommune ble betydelig rammet av ekstremværet Hans. Søknaden beskriver kommunens utfordringer og redegjør for uavklarte forhold. Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	20 269	23 373	0	43 642
herunder innenfor ordningen, eksl. standardheving	8 950	4 073	0	13 023
herunder standardheving	7 099	19 000	0	26 099
herunder særskilte tilfeller:				
Inntektstap	4 220	300	0	4 520
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-7 641			-7 641
Anbefalt tildeling				36 001

Lillehammer

Skadeomfang og årsak

Store nedbørsmengder og flom påførte betydelige skader i de mindre vassdragene, på flomsikringsanlegg og omkringliggende installasjoner. Det ble betydelig skader på kommunale veier. Det ble iverksatt beredskap med nødvendige tiltak, bemanning, maskiner og materiell. Beredskapstiltak reduserte skadeomfanget.

Nedbørsmengder i elvene Gausa, Rinna og Gudbrandsdalslågen og i Mjøsa førte til stor flom med skader i tilknytning til vassdragene. Inkludert skader på eksisterende sikringsanlegg. Flom og nedbørsmengdene medførte skader på kommunal infrastruktur og friluftsområder med turveger og anleggselementer.

Kostnader

Kommunen oppga samlede kostnader på 43,5 mill. kroner. I etterkant har kommunen fått tilsagn fra NVE på to krisetiltak. Samlede utgifter er nå anslått til 35,3 mill. kroner.

Veier

Betydelige skader på kommunale veier. Kostnader på 5,6 mill. kroner. Tiltak er gjenoppretting og istandsetting av grusveier, reasfaltering og ødelagte stikkrenner. Kun gjenoppretting, ikke standardheving.

Vassdrag

Flere skadepunkter i sidevassdrag med erosjon og masseavlagring. Gjenoppretting av skader, samt opprydding av plast/rundballer.

Kommunen rapporterer om behov for to større flomsikringstiltak for å sikre kritisk kommunal eiendomsmasse knyttet til Lundebekken, til 9,5 mill. kroner samlet. Tiltakene er standardhevingstiltak, og kommunen har bekreftet at tiltakene gjelder flomsikring ved Helsehuset og annen kommunal infrastruktur. Tiltakene er på kommunal grunn, men vil også sikre privat grunn nedstrøms for flom.

Lillehammer spilte opprinnelig inn to sikringstiltak som gjaldt gjenoppretting av sikringsanlegg for to elver Rinna og Gausa. Det er nå avklart at NVE gir tilsagn på 8,2 mill. kroner for disse tiltakene. Det dekker i hovedsak de anslåtte utgifter til tiltakene.

Vann og avløp

Avløpsledningen mellom Gausdal og Lillehammer ble vaska løs fra elvebunnen i Gausa og ledningen ble revet over. Lillehammers andel av gjenopprettingskostnadene inngår. I tillegg skader og beredskapstiltak ved vannledning og kloakkpumpestasjoner. Samlet 5,7 mill. kroner.

Diverse

For Lillehammer er drivved og avfall en stor utfordring da dette blir liggende i nordenden av Mjøsa og krever store ressurser til opprydding på kommunale friområder med tilhørende anleggselementer. Anslått kostnad på 1,9 mill. kroner.

Idrettsanlegg

De store vannmengdene ga store ødeleggelser ved idrettsanlegg. Kommunen har mindre utgifter til å reetablere og forsterke flomvoll ved idrettsanlegget. I tillegg er det behov for å reetablere kunstgressbane etter at denne ble ødelagt. Dette er en naturskade som er meldt inn til Naturskadefondet, eventuell erstatning uavklart. Skader på bygg dekkes av forsikring og er holdt utenfor.

Statsforvalterens innstilling

Kommunen har hatt betydelige skader på kommunale veier, vann- og avløpssystem og ved vassdrag. Søknaden beskriver kommunens utfordringer og redegjør for uavklarte forhold.

Kommunen mener det er nødvendig å gjennomføre to standardhevingstiltak for å flomsikre kommunal infrastruktur, samlet på 9,5 mill. kroner. Statsforvalteren legger til grunn at kommunen søker NVE om støtte for tiltakene. Statsforvalteren innstiller på delvis støtte til tiltakene, og trekker fra 4,8 mill. kroner. Skjønnsmidlene tilbakebetales dersom støtte fra NVE.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket øvrige kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser. Allerede avklarte tilsagn fra NVE trekkes fra.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	13 062	30 395	0	43 457
herunder innenfor ordningen, eksl. standardheving	13 062	13 875	0	26 937
herunder standardheving,				
flomsikring kommunal infrastruktur	0	9 520	0	9 520
herunder særskilte tilfeller:				
Reetablere kunstgressbane, erstatning naturskadefond og kommunalt tilskudd uavklart	0	7 000	0	7 000
Fradrag kommunalt ansvar/annet				
Fradrag flomsikring kommunal infrastruktur, skjønsmessig fratrukk		-4 760		-4 760
Fradrag egenandel NVE og tilsagn NVE		-9 000		-9 000
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-7 140			-7 140
Anbefalt tildeling				27 317

Våler

Skadeomfang og årsak

Våler kommune ble sterkt berørt av vannmengdene fra uværet Hans da det oppsto feil ved Braskreidfoss kraftverk. Dette førte til at Braskreidfossdemningen over elva brast. Kommunen hadde vannrør, avløpsrør og varmekabler langs brua ved demningen. Rørene ble tatt av vannet etter at demningen kollapset. Gjenoppbygging av vann- og avløpsrør er en stor kostnad for kommunen. I tillegg medførte vannmassene ytterligere skader på kommunens infrastruktur. Enkelte beboere måtte evakueres.

Kostnader

Veier

De store vannmengdene ga skader på kommunale veier flere steder i kommunen. I tillegg ble det økt trafikk på annen vei da veien over Glomma ble ødelagt. Dette gir økt behov for vedlikehold. Samlede utgifter til gjenoppretting på 1 mill. kroner.

Vann og avløp

Kommunen hadde vannrør langs brua ved demningen som brast. Røret forsynte vann til NAF Trafikksenter AS og til Våler sentrum. Uten røret er vannforsyningen til disse stedene redusert med 20 prosent. Kommunen må prosjektere og utarbeide nye og eksisterende ledningsnett for å få tilbake mengden av mistet vann. Løsning vurderes i sammenheng med reparasjon av avløpssystemet.

Det var også avløpsrør langs brua ved demningen. Røret var koblet til eksisterende pumpestasjon på vestsiden og kjørte avløpsvann til eksisterende pumpestasjon på østsiden. Etter at røret ble borte, må slammet tømmes manuelt fra pumpestasjonen på vestsiden en gang i uken. Slamtømmingsløsningen er midlertidig. Kommunene har sett på ulike løsninger for gjenoppretting av vann- og avløpsnettet. Kommunen er i dialog med Hafslund om hva som lar seg gjøre. Per nå vurderer kommunen et alternativ der det må bores under Glomma. Foreløpig kostnadsanslag er på 40-45 mill. kroner. I tillegg vil det være kostnader for grunnundersøkelser som ikke er tatt med i anslaget. Det er på nåværende tidspunkt usikkerhet både ved hvilken løsning som bør velges og kostnadene ved gjenopprettingen.

Bru

Demningen ved Braskereidfoss kraftverk ble toppfylt slik at hele fylkesvegen sto under vann. De store vannmengdene har gitt flomskader på en steinhvelvbru bygd på 1700-tallet. Dette er en kommunal bru. Støttesteiner har falt ned og sidemur er destabilisert. Veien over brua er overbelastet og er derfor nå stengt. Selv om brua er registrert som i dårlig stand fra tidligere, er skadene i hovedsak nå knyttet til vannmengdene fra Hans. Kommunen må vurdere bruk av veien som går over brua fremover. Samlet kostnadsanslag for gjenoppretting av skadene er på 10 mill. kroner. Det er gjennomført enkelte strakstiltak. Fylkeskommunen, Våler kommune og Statens vegvesen jobber videre med muligheter for rehabilitering, finansiering og videre drift. Mulig støtte fra Fortidsminneforening og Sparebankstiftelsen. Kommunens egenandel uklart.

Diverse (Evakuering, tapte inntekter)

Den ødelagte kraftstasjonen medfører økonomisk tap ved at kommunen får tapte inntekter ved naturressursskatt og eiendomsskatt. Dette er tapte inntekter som ikke dekkes av forsikring. Eiendomsskatt på demningen beregnes ut fra årlig produksjon av strøm. Mengden strøm blir gjennomsnittsberegnet i et 5-årsperspektiv og vil påvirke kommune inntekter i årene fremover. Det er ingen drift i anlegget i dag, som vil føre til reduksjon av eiendomsskatt med 1/5 i 2024. Det er heller ikke forventet drift i 2024 eller 2025. Det planlegges for gjenoppbygging og drift i anlegget fra 2026. Tap av naturressursskatt på 1 374 000. Det legges til grunn at utjevningen i inntektssystemet

vil kompensere noe for tapet, men utover dette er det anslått et beløp på 136 000 kroner som kommunen vil tape årlig i 2024, 2025 og 2026.

Kommunen hadde utgifter til evakuerings- og pårørendesenter på ca 70 000 kroner i forbindelse med demningsbristen.

Statsforvalterens innstilling

Kommunen sto overfor en krevende situasjon da det oppsto feil ved kraftverket og Braskreidfossdemningen brast. De største kostnadene for kommunen gjelder gjenoppbygging av vann- og avløpsrør som gikk langs demningen. Søknaden beskriver kommunens utfordringer og redegjør for uavklarte forhold. Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	2 020	60 736	1 246	64 002
herunder innenfor ordningen, eksl. standardheving	2 020	60 200	310	62 530
herunder standardheving	0	0	0	0
herunder særskilte tilfeller:				
Inntektstap kraftverk	0	536	936	1 472
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-906			-906
Anbefalt tildeling				63 096

Vågå

Skadeomfang og årsak

Vågå kommune hadde store utfordringer med overvannshåndtering under ekstremværet Hans. Skader spesielt på veier og boligfelt. Det gikk flere ras, og det er flere ettervirkninger med bruddkant i skråninger og skader på overvannssystem. I tillegg ble det erosjonsskader ved vassdrag. For å håndtere fremtidige ekstremværehendelser, er det behov for å oppgradere overvannsløsningene i kommunen.

Kostnader

Totale kostnader på 30,1 mill. kroner.

Veier

Store vannmengder førte til flere akutte tiltak under hendelsen og betydelige reparasjoner i etterkant. Ras, utgravinger og merbelastning på sårbare veistrekninger har gitt store gjenoppbyggingskostnader. Tiltak er massutsifting, drenering, sikring av rasområder, utbedringer grøft, skifte av stikkrenner, reparering av overvannssystem m.m. I hovedsak er dette gjenoppbygging til opprinnelig standard. Samlet på 4,8 mill. kroner. Mindre standardhevingstiltak som økt dimensjon på flere stikkrenner og forsterket en vei med bedre drenering og mer solid veioppbygging.

Vann og avløp

Under og i ukene etter Hans var det store mengder innlekk av overvann på avløpsnett. Reparasjoner. Også reparasjon overvannssystem på skoleareal. Samlet 2,7 mill. kroner.

Renseanlegg, nødvendig å få flomsikret bygget. Ikke skader ved renseanlegget denne gangen, men kommunen mener det må gjøres tiltak for å hindre skader ved neste uvær. 2 mill. kroner standardheving.

Vassdrag

Erosjonsskader i vassdrag på ca. 0,4 mill. kroner.

Kommunen har behov for ny overvannsplan for boligfelt som ble etablert i perioden 1950-2000.

Overvannssystem er ikke dimensjonert for å håndtere ekstremvær. Det er behov for å oppgradere anleggene med bl.a. nytt røropplegg, fordrøynings- og infiltrasjonsbasseng.

Statsforvalterens innstilling

Vågå kommune fikk betydelige skader ved ekstremværet. Hendelsen hadde konsekvenser som gjør at kommunen ser behov for oppgradering og tilpasninger av overvannsløsningen for kommunen. Søknaden beskriver kommunens utfordringer og redegjør for uavklarte forhold.

Kommunens kostnader for overvannsplan faller utenfor det skjønnsmidlene kan dekke. Kommunen mener det er nødvendig å gjennomføre flomsikring av vannverk. Statsforvalteren legger til grunn at kommunen søker NVE om støtte for sikringstiltak. Statsforvalteren innstiller på delvis støtte til tiltakene, og trekker fra 1 mill. kroner. Skjønnsmidlene tilbakebetales dersom støtte fra NVE. Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket øvrige kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	4 133	7 000	19 000	30 133
herunder innenfor ordningen, eksl. standardheving	4 133	2 500	0	6 633
herunder standardheving	0	3 500	0	3 500
Særskilte tilfeller:				
Overvannsplan boligfelt	0	1 000	19 000	20 000
Fradrag kommunalt ansvar/annet				
Overvannsplan boligfelt		-1 000	-19 000	-20 000
Standardheving flomsikring vannverk		-1 000		-1 000
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-883			-883
Anbefalt tildeling				8 250

Lom

Skadeomfang og årsak

Store nedbørsmengder og høy vannføring medførte store skader både på vei, vann/avløp og rasvoller m.m. Særlig store kostnader til gjenoppbygging av skader vei. I tillegg hadde kommunen utgifter ved håndteringen av selve hendelsen, herunder evakuering og forebyggings- og krisetiltak. Kommunen har kun små gjenoppbyggingskostnader på vann- og avløpssystemer. Det er ikke gjennomført tiltak som medfører standardheving, kun gjenoppbygging.

Kostnader

Samlet sett utgifter på 7,4 mill. kroner.

Veier

Det er utgifter til gjenoppretting av skader på vei som er de største utgiftene. Store nedbørmengder og stor vannføring har førte til store ødeleggelse på kommunale veier. Utvasking av vei, flere ras og overvann har gitt skader. Foreløpig anslått kostnader for gjenoppbygging på 5,8 mill. kroner.

Beredskaps- og evakueringsutgifter

Kommunen gjennomførte en del forebyggende tiltak rett før og under ekstremværet Hans. Samlet på 0,3 mill. kroner. Evakueringsutgifter på 0,1 mill. kroner, herunder overnatting.

Vassdrag

Det ble utført noen mindre tiltak i vassdrag i kommunal regi. Fjerning av stein og sikring av bolighus med flomvoll. Kun små utgifter.

Rasvoller

Ekstremværet medføre store ras og skader på kommunens rasvoller. Anslåtte gjenopprettingskostnader 0,5 mill. kroner.

Statsforvalterens innstilling

Lom kommune har hatt betydelige kostnader for skader ved ekstremværet Hans. Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	2 781	4 585	0	7 366
herunder innenfor ordningen, eksl. standardheving	2 781	4 585	0	7 366
herunder standardheving	0	0	0	0
Særskilte tilfeller:				
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-553			-553
Anbefalt tildeling				6 813

Vestre Toten

Skadeomfang og årsak

Store vannmengder ga betydelige skader på kommunale veier i kommunen. Flere akutttiltak under uværet for å forhindre skader og opprettholde fremkommelighet. I tillegg betydelig gjenopprettingsarbeid. Også enkelte mindre standardhevingstiltak ved gjenoppretting av skader vei og økt dimensjon overvannsrør innenfor Vann- og avløpsområdet.

Kostnader

Veier

Store vannmengder og stor vannføring ga oversvømte veier og eiendommer, utgraving av masse, skader i veikanter, veidekke. Skadene gjelder kommunale veier, gang- og sykkelsti og bru som del av kultursti. Flere forebyggende tiltak under uværet og med den høye vannstanden, herunder, bygging av flombarriere mot Raufoss sentrum. Merutgifter utover ordinær lønn inkludert. Enkelte mindre standardhevende tiltak i gjenopprettingsarbeidet. Dette inkluderer bl.a. å øke kapasitet stikkrenner, og utbedring veidekke. Samlet 11,2 mill. kroner.

Diverse

Uværet medførte ikke skader på kommunal infrastruktur innenfor vann- og avløpsområdet, men belastningen på vann- og avløpssystemet medførte skader på privat grunn. Dette innebærer merutgifter for kommunen gjennom kommunens forsikring. Merutgifter er anslått til 2,9 mill. kroner. I tillegg mener kommunen at det er behov for standardheving for å dimensjonere opp størrelsen på overvannsrørene i et område. Dette tilsvarer 2 mill. kroner.

Statsforvalterens innstilling

Vestre Toten kommune har stått i en krevende situasjon under ekstremværet. Det er betydelige skader på kommunale veier. Søknaden beskriver kommunens utfordringer og redegjør for uavklarte forhold.

Det gjøres en skjønnsmessig avkortning av standardhevingstiltaket for overvannsrør og kommunens egenandel for skader ved overvann privat grunn. Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket øvrige kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	7 400	8 650	0	16 050
herunder innenfor ordningen, ekskl. standardheving	7 400	3 500	0	10 900
herunder standardheving	0	2 250	0	2 250
Særskilte tilfeller:	0	0	0	
Kommunal andel skader privat grunn overvann		2 900		2 900
Fradrag kommunalt ansvar/annet				
Standardheving økt dimensjon overvannsrør og kommunal andel skader overvann privat grunn, skjønnsmessig trekk	0	-2 450	0	-2 450
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-4 513			-4 513
Anbefalt tildeling				10 191

Ringebu

Skadeomfang og årsak

De store vannmengdene har påført kommunen betydelige kostnader, det ble gjennomført flere tiltak under ekstremværet. Kommunen har store utgifter til gjenoppretting av skader på kommunale veier og reparasjoner og tiltak innenfor vann- og avløpsområdet. Det er også et betydelig behov for opprydding langs vassdragene.

Kostnader

Veier

Kommunale veier ble sterkt berørt under ekstremværet. Totalt 32 hendelser rapportert. Flere straks- og sikringstiltak under uværet og store gjenoppsettstiltak av skader som følge av vannmassene. Skader på stikkrenner, ødeleggelser som følge av ras og utglidninger, utgraving av masse m.m. Vei som ønskes hevet 10 cm med ekstra asfaltdekke. Andre mindre standardhevingstiltak, 0,3 mill. kroner. Gjenoppsettstiltak 9,1 mill. kroner.

Vassdrag/opprydding

Vassdrag/opprydding. Kommunen har behov for å organisere opprydding langs vassdragene. Noe arbeid pågår, men det er behov for å engasjere entreprenører/maskiner for å fjerne rundballer med plast, trådgjerder og annet avfall som ingen er eiere av. Deler av oppryddinga må utføres i 2024, ca. 0,7 mill. kroner.

Vann og avløp

Ras over avløpsledning som krever nødvendig opprydding. Det er behov for etablering av UV-anlegg i vannverk og fast nødstrøm. Det er nå problemer med adkomst i krisesituasjoner. I tillegg ser kommunen at teknisk utstyr i renseanlegg og kritiske komponenter i vannverk må heves. I tillegg mener kommunen at 8 flomutsatte pumpestasjoner må heves. Flere av disse pumpestasjonene driftes provisorisk med byggestrøm i dag, og det arbeides med å reetablere permanent drift. Kommunen bekrefter at ved å heve overbygget med tekniske komponenter vil stasjonene bli mindre utsatt for tilsvarende flomhendelser i fremtiden, men samtidig er det ingen kvalitetsheving av hverken tekniske komponenter eller selve byggene. Heving av tekniske installasjoner i vannverk og renseanlegg er nødvendig gjenoppretting etter skade. Samlet 3,5 mill. kroner. I tillegg er det behov for å etablere nødkommunikasjon på vannverk, flomstasjon, renseanlegg og utestasjoner. Tiltaket anses som standardheving og beløper seg til 0,5 mill. kroner.

Overvann/skred

Flomvarslingssystemet i Lågen druknet under ekstremværet og må erstattes. Kommunen hadde store skader på flere områder. I området nær Ringebu sentrum steder er det foreløpig gjort strakstiltak, og det er behov for å ha en grundig vurdering av situasjon og behov før det utføres permanent gjenoppretting av skadede områder. Gjenoppretting og oppgradering av helhetlig overvannssystem er en del av dette arbeidet for å rette opp skader permanent. Det er i tillegg behov for å utarbeide hovedplan overvann. Dette vil delvis også gjelde områder som ikke fikk skader i ekstremværet Hans. Samlede kostnader på 4,6 mill. kroner. Enkelte mindre standardhevingstiltak, flyfoto og ny logger lengre oppstrøms.

Kommunen ser behov for tiltak for håndtering av overvann innenfor skogbruksområdet. Det er behov for kartlegging av skogsbilveier for å forebygge skader på nedenforliggende veier, boliger og infrastruktur. Det er behov for kartlegging av maskinflatehogst for å vurdere hvordan vann ledes ned mot bebyggelse. Tiltakene anses som standardheving og tilsvarer 0,5 mill. kroner.

Diverse

Uværet påførte merutgifter for enkelte kommunale tjenester. På grunn av redusert eller avskåret framkommelighet måtte personell beordres til døgnkontinuerlige tjenester under hendelsen. Kommunen hadde i tillegg utgifter til varslingstjenester (SMS). Kommunen hadde også mindre utgifter til evakuering av et fåtall under flommen.

Kommunen gjennomførte akuttiltak i forkant og under uværet for å sikre Ringebu stavkirke, kulturminner og nedenforliggende boligbebyggelse. Det er behov for mindre reparasjoner i etterkant. Samlede utgifter på 0,5 mill. kroner. Kommunen mener det er behov for større sikringstiltak. Dette er foreløpig ikke kostnadsberegnet

Uværet medførte behov for reparasjon og opprydding tilknyttet badedam i kommunen. Samlet kostnad på 1,1 mill. kroner.

Statsforvalterens innstilling

Ringebu kommune ble kraftig berørt av ekstremværet. Søknaden og svar på spørsmål beskriver kommunens utfordringer og redegjør for uavklarte forhold.

Enkelte standardhevingstiltak anses som del av kommunens oppgave for å planlegge og tilpasse tiltak der det ikke oppsto skader ved dette uværet. Det gjøres en skjønnsmessig avkortning av enkelte standardhevingstiltak. Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket øvrige kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	12 052	7 950	1 500	21 502
herunder innenfor ordningen, ekskl. standardheving	10 752	6 850	1 500	19 102
herunder standardheving	1 300	500	0	1 800
herunder særskilte tilfeller:				
Tiltak overvann/skred		150		150
Tiltak overvann skogbruk		450		450
Fradrag kommunalt ansvar/annet				
Overvann/skred standardheving kommunale planer		-650		-650
Overvann skog		-450		-450
Standardheving vann og avløp, UV-filter og barriere		-400		-400
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-1 104			-1 104
Anbefalt tildeling				18 898

Lesja

Skadeomfang og årsak

Lesja har hatt ødeleggelser fra to naturskadehendelser i 2023. Vårflom ved Bjorli medførte skader på kommunale veier. Kun mindre skader, men ved reparering er økt kapasitet stikkrenne vurdert som nødvendig oppgradering.

Uværet Hans med store nedbørsmengder på kort tid medførte skader på kommunal vei i tillegg til beredskapstiltak under uværet.

Kostnader

Veier

Vårflom ga skader på to veier. Reparasjon gjennomført og i tillegg behov for større dimensjon stikkrenne for å unngå skader ved neste ekstremværehendelse. Gjennomføres i 2024.

Reparasjonsskader kun 34 000 kroner, standardheving 310 000 kroner.

Ved uværet Hans ga store nedbørsmengder på kort tid skade på kommunale veier og infrastruktur. Det er registrert skade på fem kommunale veier og stikkrenne ved skole. I hovedsak opprydding og reparasjon til opprinnelig standard. Masseutskiftning, reasfaltering, erosjonsskader og opprenskning. Til sammen ca 440 000 kroner.

Statsforvalterens innstilling

Lesja kommune hadde mindre skader knyttet til ekstremværet. Søknaden beskriver kommunens utfordringer og redegjør for uavklarte forhold.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser. Samlede utgifter er over terskel på 250 kroner per innbyggere, men under 500 kroner. Vi anbefaler dermed støtte på halvparten av kommunens oppgitte beløp.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	298	485	0	783
herunder innenfor ordningen, ekskl. standardheving	298	0	0	298
herunder standardheving	0	485	0	485
herunder særskilte tilfeller:	0	0	0	0
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-392			-392
Anbefalt tildeling				392

Åmot kommune

Skadeomfang og årsak

Kommunen har opplevd store utordringer med vannforsyningen under og etter ekstremværet. Både vannverk og vannårer har blitt rammet ved at profilene i grunnen har blitt endret, og vannet ble ledet i nye kanaler. Antatt årsak til denne endringen skyldes tørke i juni og deretter styrtregn i august. Øvrig kommunal infrastruktur har kun små skader som skyldes overvann og flom. Alle kostnadene under bekrefte å være uten mva. og berører kommunal infrastruktur. Ordinære lønnskostnader er ikke tatt inn i overslagene.

Kostnader

Det er ikke angitt regnskapsførte kostnader, men ut fra det som er ferdigstilt og utbetalt kan kr 245 000 være utbetalt, gjenstående kostnader er beregnet til 3,7 mill. kr.

Det ble skader på enkelte kommunale veier. Gjenoppretingskostnadene er relativt små, kostnad kr 245 000.

Kommunen har som følge av forurenset drikkevann utført en rekke vannprøver, etablert kloringsanlegg og kjørt drikkevann til skoler, barnehager og institusjoner, kostnad kr 630 000. Skadene på vannforsyningen har skapt store utfordringer for kommunen. Tre vannverk ble forurenset som følge av ekstremværet. Berørte innbyggere måtte koke vannet som konsekvens. Vannverkene har ikke skader, men det er ønske om å installere UV anlegg ved to av dem, og oppgradere et. Tiltakene skal forhindre spredning av E-coli og koliforme bakterier, kostnad 2,5 mill. kr.

Kommunen ønsker å kartlegge overvannshåndtering i boligområdene nær Rena sentrum, kostnad kr 600 000.

Statsforvalterens innstilling

Åmot kommune ble i mindre grad rammet av ekstremværet. Skadene på kommunal infrastruktur vurderes til å være relativt små, men forurenset grunnvann kom inn i vannverk og antas å ha

forårsaket et E-coli utbrudd. Forebyggende tiltak mot tilsvarende fremtidige hendelser i vannverkene vurderes som et rimelig tiltak. Merarbeidet kommunen ble påført som en følge av forurenset drikkevann var en konsekvens av ekstremværet. Samtidig er kommunene lovpålagt å ha tilstrekkelige barrierer som sikrer vannforsyningen. Vi har skjønnsmessig trukket kommunen kr 950 000.

Vi vurderer kartlegging av overvannshåndtering for å være en ordinær kommunal driftsoppgave som kommunen er pålagt å gjennomføre. Denne kostnaden anbefales derfor ikke dekket. Utover det innstiller Statsforvalteren i Innlandet på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	3 375	600		3 975
herunder innenfor ordningen ekskl. standardheving	875			875
herunder standardheving				
herunder særskilte tilfeller				0
Innstallasjon UV filter		2 500		2 500
Plan overvannshåndtering		600		600
Fradrag kommunalt ansvar/annet				
UV filter		-950		-950
Overvannsplan		-600		-600
Fradrag egenandel NVE				
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-1 053			-1 053
Anbefalt tildeling				1 372

Sel kommune

Skadeomfang og årsak

Skadeomfanget i Sel kommune er omfattende. Store nedbørsmengder medførte flere jordskred, overvann, endringer i eksisterende elveleier og opphopning av masser i vassdragene. Hendelsene har påført skader på kommunal infrastruktur som veger, vann og avløp samt i vassdrag. Innbyggere ble evakuert på grunn av fare for skred i boligområder.

Kostnader

Kommunen har ikke angitt regnskapsførte kostnader, og det er stor usikkerhet knyttet til anslagene. Disse er oppgitt til å utgjøre 60 mill. kr

Veger

Det var skade på flere veger som skyldtes ras, trær som veltet og jorderosjon. Kommunen hadde flere hasteoppdrag for å rydde og reparere veger og stikkledninger under hendelsen. I etterkant har vegene blitt ryddet og utbedret, grøftet og det har blitt skiftet stikkledninger der det var nødvendig, kostnad 6,8 mill. kr.

Vann og avløp

Det var skade på tre pumpestasjoner der tekniske installasjon ble stående under vann. Innlekkasje av vann førte til slam og grus i flere pumpestasjoner som måtte spyles. Overvannsnettet ble fylt med grus, kummer og ledninger har blitt spylt og rensket. Skadene oppsto som følge av endringer i

vannveiene. Et høydebasseng ble rammet av ras, og rassikring må gjennomføres før høydebassenget kan gjenoppbygges. Det er usikkert om forsikringen dekker denne skaden. Et renseanlegg har fått vannskader, kostnaden dekkes ikke av forsikring. Skadeomfanget på vann og avløp er usikkert og noe er uavklart med forsikringselskap, kostnad gjenoppretting 20,9 mill. kr og standardheving 15 mill. kr.

Vassdrag

I vassdrag er det påløpt noen kostnader til rensing og tømning av fangdammer, men den største andelen er knyttet til sikringstiltak langs vassdragene. Det er ikke avklart hva som skal dekkes av NVE, kommunen eller private, kostnad 10 mill. kr

Evakuering

Ca. 200 husstander ble evakuert og flere turister som ble isolert i kommunen trengte bistand. Evakueringen hadde ulik varighet og det ble tatt i bruk idrettshall, skole og hotell, kostnad 3,6 mill. kr.

Diverse

Øvrig kommunal infrastruktur som har blitt rammet og påført kommunen høyere driftsutgifter er barnehage, svømmehall og aktivitetshus. En ny barnehage som skulle erstatt fire andre ble skadet, tre av disse må dermed ha fortsatt drift. Dette fører til økte driftskostnader. To svømmehaller ble skadet, en er i drift igjen mens den andre må holde stengt til ut i 2024. Krav om svømmeundervisning medfører transport av elever. Stengt aktivitetshus har medført leie av midlertidig lokale. Det må leies inn ekstern kompetanse for å vurdere bygge og deleforbud i Sel kommune. Kostnad 3,6 mill. kr.

Statsforvalterens innstilling

Sel kommune har stått i en krevende situasjon under ekstremværet. Det er betydelige skader på kommunal infrastruktur som har krevd strakstiltak og midlertidige løsninger.

Gjenopprettingsarbeidet pågår fremdeles. Søknaden beskriver kommunens utfordringer og redegjør for uavklarte forhold.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	17 050	42 950		60 000
herunder innenfor ordningen ekskl. standardheving	17 050	17 950		35 000
herunder standardheving		15 000		15 000
herunder særskilte tilfeller				0
Uavklarte kostnader NVE og andre		10 000		10 000
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-1 392			-1 392
Anbefalt tildeling	15 658	42 950	0	58 608

Nordre Land kommune

Skadeomfang og årsak

Kommunen hadde en hendelse før «Hans», med kraftig nedbør som forårsaket jordras, evakuering av en husstand og en stengt kommunal vei. Det er i kostnadsversikten ikke skilt mellom denne og ekstremværet.

Da ekstremværet startet 9. august ble kommunen rammet av flom. Flommen medførte skader på kommunalt vann og avløp samt veger. Det ble innført kokepåbud av drikkevann i hele kommunen frem til 20. oktober. Dokka sentrum var uten vann i en uke pga. brudd i en vannledning. Flere kommunale veier ble utsatt for flom og erosjonsskader som følge av ekstremværet. Kommunen har også tatt med kostnader knyttet til ødelagt utstyr, drivstoff og annet som har blitt benyttet i forbindelse med ekstremværet.

Det er ikke lagt opp til standardhevinger på veier, men innen VA er det behov for større pumpestasjon og ønske om å flytte et vannverk som ligger utsatt til for senere hendelser. Hittil er det regnskapsført 8 mill. kr i kostnader.

Forsikring og egenandel er utelatt fra kostnadsversikten.

Kostnader

Regnskapsførte kostnader er 8 mill. kr, og beregnet gjenstående beløp er 120 mill. kr, totalt 128 mill. kr. I dette beløpet inngår også egenandeler til NVE og nytt vannverk.

Vann og avløp

Det ble betydelige skader på vann og avløp. Flere ledningsstrekk gikk tette og må skiftes ut eller ble tatt av vannmassene, kostnad 8,3 mill. kr

Flommen, og økning i grunnvannet, medførte endringer i vannårer som igjen påvirket vannforsyningen til Dokka vannverk. Kommunen vurderer det som nødvendig å bore to nye grunnvannsbrønner med fremføring av strøm og tilføringsrør. Brønnene plasseres geografisk noe unna de eksisterende, og kommunen har måttet erverve privat grunn til dette. For å sikre drikkevannskvaliteten har kommunen anskaffet nytt UV anlegg, det er behov for et nytt renseanlegg, og behov for å øke kapasiteten i kloranlegget, kostnad 9,3 mill. kr.

Dokka vannverk har i dag ikke tilstrekkelige arealer til å gjennomføre de to siste tiltakene. I tillegg er det etter flomsituasjonen avdekket sprekker i rentvannsbassenget ved vannverket. Dette er sannsynligvis forsterket ved inntrenging av urent grunnvann når rentvannsbassenget var tomt (som følge av brudd på tilføringsvannsledning).

Vannverket ansees ikke for å være en tilfredsstillende drikkevannskilde når en økning i grunnvannet påvirker grunnvannsbrønnene, og de normalt fungerende vannårene. Det er av den grunn behov for et nytt vannverk for å sikre en tilfredsstillende drikkevannskvalitet ved kommende flommer. Det nye vannverket må ta høyde for et rensetrinn som erstatter de naturlige rensebarrierene som grunnvannsbrønner har gjennom blant annet løsmasser, kostnad 55 mill. kr.

Det er behov for en kraftigere pumpestasjon da de eksisterende pumpene ikke klarte å ta unna vann som kommer i avløpsnett. Konsekvensen av for små pumper førte til forurenset vann i nærheten av boligområde, kostnad 8,2 mill. kr.

Vassdrag

Det er omfattende skader på flomvoller og sikringstiltak i flere vassdrag. Befaringer er gjennomført med NVE, Statsforvalteren i Innlandet og Nordre Land kommune. Det foreligger en foreløpig oversikt over skadeomfang og forslag til tiltak. Det foreligger ikke vedtak på de befarte tiltakene, og inntil det

foreligger er det stor usikkerhet om hvor stor egenandel kommunen må dekke. Per nå har tiltakene en estimert total kostnad på 127 mill. kr, der kommunen vil få en egenandel på 24,3 mill. kr. I tillegg vil det kunne påløpe store prosjekteringskostnader på 12,3 mill. kr, der kommunen må dekke 2,5 mill. kr i egenandel.

Etablerte flomvern på privat grunn har blitt ødelagt av flommen. Dette omfatter sikring av jordbruksjord, slik at denne ikke blir erodert bort av vannmassene, kostnad 6 mill. kr.

Veier

Nedbør og flom har medført erosjonsskader på en bru, synkehull på to veier, utglidning av veiskråninger og jordras medførte stenging av en kommunal vei. Det var behov for å rydde og forebygge videre hendelser som strakstiltak under ekstremværet. I ettertid har det blitt ryddet i grøfter, nye stikkledninger som erstatning for eldre og nye kummer har vært nødvendige tiltak for å forebygge senere hendelser. Enkelte av veiene er per nå ikke reparert, kostnad 5,5 mill. kr.

En privat vei har blitt benyttet av nødetater og beboere som ble rammet da en kommunal vei og en fylkesvei ble stengt på grunn av ras. Denne ble noe slitt og er i et rasutsatt område. Det anses som nødvendig å legge om denne for å ivareta sikkerheten for beboerne i området, kostnad kr 460 000.

En turløype med tilhørende lekeplass og andre fasiliteter er i sin helhet ødelagt på grunn av erosjon og flom, kostnad 1,5 mill. kr.

Opprydding

Det er store mengder forurensing langs to vassdrag, blant annet rundballeplast. Totalt er det nødvendig å gjennomføre oppryddingstiltak langs en strekning på 5 km på begge sider av elvene, kostnad kr 300 000.

Diverse

Totalt ble 110 personer evakuert et døgn pga. flommen. Kommunen søker også om dekning av kostnader til ødelagt utsyr, drivstoff og skader på bygning som ikke dekkes av forsikring, kostnad 2,3 mill. kr.

Statsforvalterens innstilling

Nordre Land kommune har vært i en svært krevende situasjon etter ekstremværet. Vannverk og vann og avløp har blitt påført store skader som følge av endringer i grunnvannsnivå, flom og masseforflytning. Dokka vannverk er risikoutsatt for flere hendelser med dagens plassering.

Utfordringene med plasseringen av Dokka vannverk er beskrevet over. Å flytte vannverket er en stor investering som kan betraktes som en nødvendig standardheving og dermed faller inn under skjønnsmiddelordningen.

Nordre Land kommune er eksponert for fremtidige hendelser i form av flom. Sikringstiltakene som det er søkt NVE om medfører høye egenandeler. I henhold til retningslinjene for skjønnsmidler skal ikke egenandeler dekkes fra hverken oss eller KDD, når tilskuddet er gitt fra andre statlige organer. På dette punktet mener vi det bør innføres en midlertidig ordning som reduserer denne slik at nødvendige tiltak blir gjennomført.

Private flomvoller er omtalt innledningsvis, og anbefales dekket under de forutsetningene som der blir gjort rede for. Det understrekes at behovet for å gjenopprette disse er nødvendig av flere årsaker. Ved gjenoppbygging/restaurering skal fylkeskommunen kontaktes av tiltakshaver før

arbeidet iverksettes, for å avklare om tiltaket er søknadspliktig i forhold til lov om vassdrag. Dersom det er ønskelig med en standardheving skal det søkes fylkeskommunen eller Statsforvalteren om tillatelse før tiltaket iverksettes, slik at det kan vurderes om tiltaket krever behandling etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag og/eller evt. annet lovverk. Med standardheving menes her flytting av flomvernet og/eller en utvidelse (høyde, lengde og bredde) av flomvernet i forhold til det som var der opprinnelig. Tiltakshaver er ansvarlig for å sende søknad.

Nordre Land kommune er i en spesiell situasjon, der flere av de eksisterende flomverkene ikke fungerer godt nok som flomvern og er til skade for naturmangfoldet. Statsforvalteren har tidligere hatt dialog med grunneierne om å tilbakeføre deler av Etna til opprinnelig standard, og sammen med Dokkadeltaet våtmarkssenter er det flere plasser langs Etna utredet alternative tiltak til flomforebygging som skal ivareta både dyrkamark og naturverdier. Det er derfor ønskelig at vi sammen med grunneierne vurderer om flomverkene kan bygges opp igjen slik at de både sikrer dyrkamark og ivaretar det svært viktige naturmangfoldet.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser, med de korrigeringer som er gitt i tabellen under. Vi anbefaler at støtten til vannverket innbefattes så lenge det ikke er andre tilskuddsordninger som ivaretar dette.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	34 800	93 200		128 000
herunder innenfor ordningen ekskl. standardheving	27 800	21 700		49 500
herunder standardheving		8 200		8 200
herunder særskilte tilfeller				
Private flomvoller		6 000		6 000
Nytt UV filter og andre barrierer	2 000	7 300		9 300
Nytt vannverk	5 000	50 000		55 000
Fradrag kommunalt ansvar/annet	-1 000	-3 650		-4 650
Fradrag egenandel NVE		-26 800		-26 800
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-1 632			-1 632
Anbefalt tildeling	32 168	62 750	0	94 918

Rendalen kommune

Skadeomfang og årsak

Kommunen ble i noe grad rammet av ekstremværet. Flom forårsaket flere mindre hendelser på kommunal infrastruktur som vei og vann/avløp samt eksisterende flomverk.

Kostnader

Regnskapsførte kostnader er kr 159 000, og det søkes om å få dekket 1,36 mill. kr.

Et vannverk ble rammet av overflatevann, som medførte kloring og merarbeid driftspersonalet, kostnad kr 25 000

To veier fikk mindre skader og det var nødvendig å gjennomføre strakstiltak i form av nye stikkrenner og reparasjoner, kostnad kr 47 000.

To flomverk ble skadet under flommen, Hårenna kan bli dekket av NVE. Det er foreløpig uavklart hvor stor andel som dekkes, kostnad kr 697 000.

Nordre Rena (Østamyra) dekkes ikke av NVE, da bebyggelse ikke er truet. Dette er på privat grunn og skal forhindre erosjon av landbruksjord ut i vassdraget, og det er behov for oppgradering av eksisterende overvannrør, kostnad kr 591 000.

Statsforvalterens innstilling

Ekstremværet har i mindre grad rammet kommunen. Tiltakene som har blitt iverksatt gjelder kommunal infrastruktur og kan dekkes av skjønnsmidler. Det er en uavklart situasjon i forhold til kostnadsdekning knyttet til to flomverk, som begge er befart av NVE. Hårenna beskytter bebyggelse og bør være prioritert, mens Østamyra er flomvern på privat grunn og beskytter ikke bebyggelse.

Ved gjenoppbygging/restaurering av privat flomvern, skal fylkeskommunen kontaktes av tiltakshaver før arbeidet iverksettes, for å avklare om tiltaket er søknadspliktig i forhold til lov om vassdrag. Dersom det er ønskelig med en standardheving skal det søkes fylkeskommunen eller Statsforvalteren om tillatelse før tiltaket iverksettes, slik at det kan vurderes om tiltaket krever behandling etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag og/eller evt. annet lovverk. Med standardheving menes her flytting av flomvernet og/eller en utvidelse (høyde, lengde og bredde) av flomvernet i forhold til det som var der opprinnelig. Tiltakshaver er ansvarlig for å sende søknad.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser. Eventuell støtte fra NVE må tas med i rapporteringen, og kommer til fradrag av skjønnsmiddeltildelingen.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	159	1 201		1 360
herunder innenfor ordningen ekskl. standardheving	159			159
herunder standardheving				
herunder særskilte tilfeller				0
privat flomvoll		504		504
uavklart NVE		697		697
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler				-442
Anbefalt tildeling	159	1 201	0	918

Øystre Slidre kommune

Skadeomfang og årsak

Det kommunalt eide kraftverket Skoltefoss ble skadet på grunn av oversvømmelse. Fjorden steg og vann trengte inn i kraftstasjonen som fikk skader på det elektriske anlegget, maskiner, annet utstyr, dam, rørgater og bygningsmasse.

Utover det rapporteres det ikke om skader på kommunal infrastruktur.

Kostnader

Oversvømmelsen medførte tap av inntekter og kostnader til istandsetting av kraftverket. Inntektstapet gjelder fra 9. august og ut 2024, kostnad 2,3 mill. kr.

Gjenopprettingen av kraftverket antas i beste fall å være ferdigstilt ved utgangen av 2024, kostnad 10,7 mill. kr.

Kraftverket ble utsatt for en lignende hendelse i 1988. Standardheving anses derfor å være nødvendig for å unngå tilsvarende skader ved fremtidige hendelser. Tilstandsrapporten er ikke klar og det foreligger et estimat på kostnader, 3 mill. kr.

Dette er en forsikrings sak, og forsikringen skal i utgangspunktet dekke skader og driftstap. Inntil det foreligger en endelig tilstandsrapport er det usikkerhet om hvilke forhold forsikringen faktisk vil dekke av gjenoppretting, standardheving og inntektstap.

Det vil også bli sendt en tilstandsrapport til NVE. Hva NVE eventuelt vil dekke av kostnader og kommunen vil få som egenandel er usikkert.

Statsforvalterens innstilling

Skoltefoss kraftverk eies av Øystre Slidre kommune, og bidrar med inntekter til kommunen. Det er knyttet stor usikkerhet til hva forsikringen og NVE vil dekke. Totalt er det estimert inntektstap, gjenopprettings- og standardhevingskostnader til 16 mill. kr.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser. Kommunen er i dialog med forsikringsselskapet og NVE om dekning av kostnadene, og må eventuelt tilbakebetale midler som ikke blir benyttet. Vi mener det er viktig for kommunen å gjennomføre tiltak så raskt som mulig, for på den måten unngå for lang nedetid av kraftstasjonen.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	2 050	13 950		16 000
herunder innenfor ordningen ekskl. standardheving				0
herunder standardheving				
herunder særskilte tilfeller				
gjenoppretting kraftverk	2 050	13 950		16 000
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-823			-823
Anbefalt tildeling	1 227	13 950	0	15 177

Vang kommune

Skadeomfang og årsak

Kommunen ble noe rammet av ekstremværet. En kommunal vei ble totalt ødelagt på grunn av flom, og det var nødvendig med evakuering av beboere og innlosjering i et evakuerings senter. Det har også vært behov for noe vedlikehold av en veg, bygg og anlegg tilknyttet et renseanlegg.

Kostnader

Kommunen har regnskapsført kostnader knyttet til overtid, evakuering og forbruk, kr 591 223, og anslått 8 mill. kr i gjenstående kostnader.

Gjenoppretting av veg, bygg og anlegg ved renseanlegg, kostnad kr 447 000.

Burmavegen ble påført store skader, og gjenopprettingen vil pågå ut i 2024, kostnad 3 mill. kr.

For å unngå skader ved fremtidige hendelser er det behov for en standardheving av Burmavegen, gjennomføres i 2024, kostnad 5 mill. kr.

Statsforvalterens innstilling

Generelt er søknaden kortfattet og mangler en nærmere beskrivelse av hva gjenoppbygging og standardheving består i.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	3 591	5 000		8 591
herunder innenfor ordningen ekskl. standardheving	3 591			3 591
herunder standardheving		5 000		5 000
herunder særskilte tilfeller				0
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-409			-409
Anbefalt tildeling	3 182	5 000	0	8 182

Gausdal kommune

Skadeomfang og årsak

Kommunen hadde en uforutsett hendelse to uker før ekstremværet, og ytterligere skader som følge av kraftig nedbør i etterkant. Disse hendelsene er slått sammen i oversikten under.

Hendelsene påførte vann og avløp store skader. Avløpsledningen mellom Gausdal og Lillehammer ble vaska løs fra elvebunnen i Gausa og ledningen ble revet over. Vannledningen ved Olstad vannverk ble også vaska løs. Her ble det ikke brudd på ledningen, men det er påført øvrige skader. Begge hendelsene skyldtes flom i vassdragene.

Flere kommunale veger ble stengt på grunn av flom, ras og/eller erosjon. Flommen medførte også skader på bruer. Fylkesvegen ble stengt, og private veger ble benyttet som beredskapsveger. Langs, og stedvis i, elvene Jøra og Gausa er det store mengder med eierløst trevirke, rundballer, plast m.m., som skyldes flom.

Kostnader

Regnskapsførte kostnader er 2,7 mill. kr, beregnede er 32,2 mill. kr, totalt 34 mill. kr.

Diverse kostnader

Kriseledelsen ble tidlig satt, da det ble fort klart at det var store utfordringer knyttet til flom og ras i Vestre Gausdal. Kraftig regnvær medførte svært stor vannføring i bekker og elver. Ansatte i kommunen ble pålagt overtid for å ivareta kriseledelse og arbeid ute i felt. Strakstiltak har medført

omprioritering av ansatte innen tjenestene vann og avløp samt veg. Behandling av søknader til naturskadeerstatning, produksjonssvikt og forsikringer har medført merarbeid for kommunens ansatte, kostnad 1,9 mill. kr.

Veier/bruene

Totalt 16 kommunale veier ble påført større og mindre skader under ekstremværet. Skadene har oppstått som følge av flommen ved jorderosjon og utvasking av veibanen samt ras. Dette har medført utrasing av veibaner, skader på stikkrenner og veibaner samt flere rør som må skiftes, kostnad 10,4 mill. kr.

Standardheving er nødvendig på flere av veiene for å unngå tilsvarende skader ved fremtidige hendelser. Oppgradering av vegggrøfter, skifte av stikkrenner og øke kapasitet på kulverter er hovedtiltak, kostnad 1,5 mill. kr.

Flere av bruene i kommunen ble påført skader under flommen. Kommunen har foretatt bruinspeksjon av samtlige, og oppdaget forhold som må utbedres. De fleste skadene er på landkar som på grunn av utvasking under disse må understøpes, kostnad 2,6 mill. kr.

To private veger ble benyttet i beredskapssammenheng. Disse var nødvendig å ta i bruk, ettersom fylkesveien og flere kommunale veger var ufremkommelige. Slitasjen på disse søkes dekket av skjønnsmidlene, kostnad kr 60 000.

Vann og avløp

Kommunen fikk omfattende skader på infrastrukturen til vann- og avløpstjenesten. Avløpsledningen mellom Gausdal og Lillehammer ble vasket løs fra elvebunnen i Gausa og revet over. Denne ble provisorisk reparert, men ble på nytt revet over to uker etter ekstremværet. Det er foretatt boring for å legge avløpsledningen dypere under Gausa.

Vannledningen ved Olstad vannverk ble også vasket løs, men røk ikke. Ledningen er flyttet lenger inn på land for å unngå nye hendelser. Elvekanten må sikres og det må bores nytt hull under elva for å unngå fremtidige skader, kostnader 11,9 mill. kr.

Standardheving av flomvoller rundt grunnvannsbrønnene til Forset vannverk er nødvendig for å unngå skader på grunnvannsområdet og installasjoner, kostnad 1 mill. kr.

Opprydding

Flom i elvene Jøra og Gausa medførte at trevirke, plast, rundballer og annet ble ført nedstrøms. Dette er avfall der eier ikke er kjent. Det meste ligger på privat grunn.

Anslagene for å rydde opp er usikre, men innsamling, mellomlagring og transport anslås til 4,3 mill. kr.

Statsforvalterens innstilling

Gausdal kommune har stått i en krevende situasjon før, under og etter ekstremværet. Skadeomfanget på vann og avløp samt veier har påført kommunen store ekstrakostnader. I søknaden er det gjort godt rede for skadeomfang og årsak. Enkelte mindre kostnader har påløpt som følge av merarbeid i kommunen.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen skal få dekket sine kostnader fra KDDs avsatte skjønnsmidler.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	15 927	18 378		34 305
herunder innenfor ordningen ekskl. standardheving	15 867	15 418		31 285
herunder standardheving		2 960		2 960
herunder særskilte tilfeller				0
Private veier	60			60
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-1 532			-1 532
Anbefalt tildeling	14 395	18 378	0	32 773

Søndre Land kommune Skadeomfang og årsak

Kommunens vassdrag ble hardt rammet av ekstremværet, mens kommunal infrastruktur i mindre grad ble det. Kostnadene gjenspeiler i stor grad dette.

Kostnader

Totalt har kommunen regnskapsført utgifter på 6,2 mill. kr og estimert kostnader ut over det, inklusive egenandeler NVE, på 72,7 mill. kr.

Veier

Syv veier ble skadet av den kraftige nedbøren under ekstremværet. Flere av veiene hadde for små stikkrenner til å ta unna nedbørmengden, en bekkelukking gikk tett og overvann førte til skader på veiene. Det er levert søknad til NVE om sikringstiltak for en veg. Gjenoppretting av veiene har en kostnad på 2,6 mill. kr og egenandel NVE 1 mill. kr.

Vann og avløp

Det var flere overvannsrør som gikk tett, en avløpsledning måtte spyles/renses da det gikk tett og det ble utvidet prøvetaking på grunn av forurenset vann. Ved et vanninntak ble det gjennomført sikringstiltak under ekstremværet, her gjenstår fremdeles noe arbeid for å ferdigstille dette, kostnad 1,8 mill. kr.

Vassdrag

I Fallselva er det skader i elveleiet og på bruer. Det er bestilt bruinspeksjon av disse og laserskanning av Fallselva. Skadeomfanget er uavklart inntil det er gjennomført, kommunen er i tillegg i en tvist med VOKKS Kraft AS om ansvarsforholdene. Hvor mye som kan dekkes av andre er dermed ikke avklart, kostnaden er anslått til 30 mill. kr.

Det er søkt NVE om sikringstiltak for to boligområder, Kleivbakken og Felloppen, og flomsikring i to områder tilknyttet Hov sentrum. Kommunen har søkt NVE om flomsikringen av boligområdene og det ble iverksatt sikringstiltak under ekstremværet. Per nå foreligger det ikke sikre anslag på de videre kostnadene. Flomsikringen av Hov sentrum ble søkt om før ekstremværet. Beregnet totalkostnad var 108 mill. kr, med en egenandel på 32,4 mill. kr. Flomsikringen av disse områdene har blitt ytterligere aktualisert etter ekstremværet, totalt er det beregnet en egenandel på 35,9 mill. kr.

Diverse

Det var kostnader til evakuering, inkludert oppholdsutgifter og varsling, kostnad kr 909 000. Registrert overtid er brukt til skadeforebyggende tiltak før og under ekstremværet. Oppstart av dette var dagen før selve hendelsen, kostnad 2 mill. kr.

Opprydding

Her er det kun oppgitt kostnader på kr 800 000.

Statsforvalterens innstilling

Den kommunale infrastrukturen har i mindre grad blitt rammet, med unntak av skader på bruer i Fallselva. Hvor store kostnadene er, og hvem som skal dekke disse er ikke avklart. Kommunen er i en tvist med regulanten VOKKS kraft AS i forhold til ansvarsforhold, og det er ikke avklart hvor mye som kan søkes fra NVE.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser, med fratrekk av egenandeler til NVE.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	7 205	67 700		74 905
herunder innenfor ordningen ekskl. standardheving	7 205	800		8 005
herunder standardheving				0
herunder særskilte tilfeller				0
uavklarte kostnader		30 000		30 000
egenandel NVE		36 900		36 900
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE		-36 900		-36 900
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-1 391			-1 391
Anbefalt tildeling	6 214	30 400	0	36 614

Skjåk kommune

Skadeomfang og årsak

Kommunen ble rammet av flom og jordskred under ekstremværet. Det var bebyggelse som i stor grad ble utsatt for ras, og kommunen satt inn krisetiltak flere steder. Flere beboere ble evakuert. Kommunal infrastruktur ble i mindre grad rammet.

Kostnader

Kommunen har regnskapsført kr 430 071, og estimert kr 300 000 ut over det.

En kommunal veg ble rammet av flom og det var behov for oppgrusing, kostnad kr 34 000.

Kommunen satt inn flere strakstiltak knyttet til flom og jordras. To fylkesveier ble rammet av flom og det var nødvendig å lede vannet bort fra disse. Flere gårder ble utsatt for jordskred, og kommunen satt inn strakstiltak for å unngå ytterligere ødeleggelser. Flere beboere ble evakuert. Det ble utført sikringstiltak for å hindre vann fra å renne inn i Bismoen. En elv, Fjuken, fant nytt elveleie og trua Skjåkheimen, kostnad kr 254 000.

Det har blitt satt inn mye ekstra ressurser fra landbruk og teknisk i forbindelse med tiltakene, og behandling av søknader fra private, kostnad kr 300 000.

Statsforvalterens innstilling

Kommunens infrastruktur har i mindre grad blitt rammet av ekstremværet. Samtidig har kommunen satt i verk strakstiltak der spesielt jordras har rammet privat grunn. Videre har kommunen økt søknadsmengde knyttet til behandling av søknader fra private og håndtering av hendelser.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at Skjåk kommune får dekket 50% av sine kostnader, da de ligger mellom kr 250 og kr 500 per innbygger.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	730			730
herunder innenfor ordningen ekskl. standardheving	730			730
herunder standardheving				
herunder særskilte tilfeller				0
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler				-365
Anbefalt tildeling	730	0	0	365

Gran kommune

Skadeomfang og årsak

Gran kommune ble rammet av to hendelser i 2023, først vårfloppen og deretter ekstremværet. Vegene ble påført betydelige skader under ekstremværet. Begge hendelsene behandles samlet.

De kraftige nedbørsmengdene under ekstremværet førte til at flomnivået i to elver tilsvarte 1 000 års flom og 200 års flom i en. Dette er etter NVEs beregninger.

Flere sektorer i kommunen ble påført stor arbeidsmengde fra 7. august, for å håndtere vannmengdene som truet vann og avløp, veier og annen infrastruktur. Randsfjorden steg 1,6 meter over høyeste regulere vannstand, og truet flere husstander.

Kartleggingen av skadeomfanget viser at de kommunale veiene ble hardest rammet av flom og erosjon. Kommunen jobber fremdeles med gjenoppretting og standardheving av vegnettet. Arbeidet forventes å pågå til ut i 2025.

Vann og avløp ble i mindre grad påført skader. Et vannverk ble stengt, og det var nødvendig å stenge flere pumpestasjoner i avløpsnettet og spyle avløpsledninger.

Det er registrert behov for tiltak både akutt og på lang sikt i vassdrag og bekker. Fremdeles er vannstanden for høy til å få full oversikt over omfanget. Bedre sikringstiltak skal bidra til å beskytte befolkningen og kommunal infrastruktur bedre mot fremtidige hendelser.

Under ekstremværet ble det iverksatt tiltak overfor innbyggerne, som døgnbemannet legevakt, hjemmebaserte tjenester ble tilpasset stengte veier, utvidet åpningstid på sentralbordet, evakuering og varsling var noen av tiltakene. Merbelastningen på kommunens ansatte under og etter hendelsen er stor.

Kostnader

Kommunen har til nå regnskapsført 7,5 mill. kr i kostnader. Estimerte kostnader til gjenoppretting og standardheving er 139,3 mill. kr Totalt søkes det om å få dekket 146,7 mill. kr.

Veger

19 veger ble skadet under ekstremværet, til sammen 26 km. Av disse har 15 km alvorlige skader som hindrer fremkommeligheten. To bruer må erstattes. Skadene har oppstått som følge av flom. Det er behov for forsterket oppbygging av veiene, erosjonssikring av grøfter, oppgradering av kulverter og stikkrenner samt breddeutvidelse der det er nødvendig, kostnad 87,9 mill. kr, fordelt på gjenoppretting 23,9 mill. kr og standardheving 64 mill. kr. Standardhevingen er nødvendig for å unngå tilsvarende skader ved fremtidige hendelser.

Vassdrag

34 bekker og vassdrag gikk flomstore under ekstremværet, og bidro blant annet til de omfattende skadene på vegnettet. Det oppstod overvannsproblemer flere steder som truet blant annet en skole og en veg. Kommunen har utarbeidet et notat der mulige løsninger for å utbedre overvannsproblemene drøftes.

En stor del av kostnadene til gjenoppretting og standardheving i vassdragene er omsøkt til NVE. Kommunen må i tillegg gjennomføre sikrings- og standardhevingstiltak som faller utenfor NVEs støtteordninger. Disse må dekkes av kommunen selv, kostnad 57,7 mill. kr, fordelt på gjenoppretting 3,3 mill. kr og standardheving 54,4 mill. kr.

Evakuering og administrative ressurser

13 beboere ble evakuert som følge av flom i Randsfjorden. Disse ble tilbudt opphold på et evakueringsssenter, kostnad kr 62 000.

Det har kommet flere søknader fra private om erstatning fra Naturskadeerstatning, produksjonssvikt og forsikring, kostnad kr 106 500.

Opprydding

Kommunen har ikke kartlagt omfanget eller gjennomført opprydding i vassdragene. Randsfjorden har vært spesielt utsatt, og det antas en kostnad på 1 mill. kr for leie av containere, transport og deponiavgift.

Vann og avløp

Kommunen fikk mindre skader på vann og avløp. Fire pumpestasjoner ble stengt, og det var behov for spyling, tømning og rengjøring av ledninger og pumpestasjoner, kostnad kr 144 434.

Statsforvalterens innstilling

Gran kommune ble påført svært omfattende skader på kommunale veger da vassdragene gikk flomstore. Kostnadene som har påløpt ved rapporteringsfristen er 7,3 mill. kr og 139,3 mill. kr er estimert. I forhold til det grove anslaget per 30. september, er de estimerte kostnadene tatt ned.

De omfattende skadene på det kommunale vegnettet har synliggjort en sårbarhet som bør unngås ved fremtidige hendelser.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	13 713	59 300	73 700	146 713
herunder innenfor ordningen ekskl. standardheving	13 713	14 600		28 313
herunder standardheving		44 700	73 700	118 400
herunder særskilte tilfeller				0
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-3 392			-3 392
Anbefalt tildeling	10 321	59 300	73 700	143 321

Østre Toten kommune

Skadeomfang og årsak

Kommunen har i forkant, under og i etterkant av ekstremværet opplevd unormalt store nedbørsmengder. Lenaelva anslås til å ha hatt en vannføring tilsvarende en 500 års flom, og flere av de mindre vassdragene har vært flomstore. Skadene som har oppstått på kommunal infrastruktur er betydelige, og har gått ut over kommunale veier, bruer, vann og avløp samt store mengder avfall som har blitt ført med vassdragene. Landbruksarealer er også svært hardt rammet på grunn av flommen. Dette har gitt et høyt antall søknader om avlingsskade, naturskade og forsikring til behandling i kommunen. Behovet for oppfølging og veiledning mot landbruksnæringa har vært langt større enn det kommunen er bemannet for. Private flomvoller som har hindret erosjon og avrenning fra landbruket er hardt rammet.

Kostnader

Kommunen har regnskapsført 4,2 mill. kr, og estimerte kostnader på 83 mill. kr, totalt 87,2 mill. kr.

Veier og bruer

17 veier og 5 bruer ble skadet av flommen, og som følge av at elver har gått over sine bredder og funnet nye elveleier. Skadene på veiene er relativt rimelige å utbedre. I all hovedsak er skadene på selve veibanen, noe utrasing og stikkrenner som må skiftes, kostnad 2 mill. kr.

Skadene på bruene skyldes flom og i stor grad ansamling av masser oppstrøms brukarene.

Brukarene og vegbanen ble skadet på alle, en bru må rives og fjernes, kostnad 28,8 mill. kr. Standardheving er nødvendig på en bru, som i tillegg til skadene nevnt over har fått skade på støttemur og vinge, kostnad 6 mill. kr.

Vann og avløp

Under ekstremværet har kommunen brukt mye overtid og leid inn entreprenører for å gjennomføre hastetiltak på avløp og vannforsyning, kostnad 1,5 mill. kr.

Det har vært brudd på to hovedvannledninger og to vannledninger som har ligget i eller i nærheten av vassdrag. Provisoriske løsninger ble etablert, og skal repareres i 2023 og 2024. Et høydebasseng ble forurenset ved inntrengning av urensset vann, bassenget må repareres og tettes.

En avløpsledning fikk brudd, flere pumpestasjoner ble oversvømt på grunn av vann som trengte inn gjennom overløp, en pumpestasjon må fundamenteres og støpes opp på grunn av utgraving av elvebredden og et renseanlegg fikk ødelagt uteareal på grunn av utvasking av fylling mot Mjøsa.

Det har vært behov for å rense avløpsnett og kummer samt tømning av private anlegg. Kommunen tar høyde for at det kan komme flere skader og uavklarte forhold som tilbakeslag i avløp og overvann hos private, kostnad 18 mill. kr.

Opprydding

Flommen har ført med seg store mengder drivved og annet avfall som må ryddes. Det må også fjernes stein og grus enkelte steder i vassdragene. Innleie av containere, transport og deponering av avfallet gjennomføres i 2023 og 2024, kostnad 1,8 mill. kr.

Diverse utgifter

Kommunen har blitt påført mye merarbeid som følge av håndteringen av hendelser under ekstremværet. Spesielt behandling av søknader fra private, befaringer knyttet til tiltak NVE, beredskap, to nye gangbruer og informasjon til innbyggere. Evakuering samt overtid innen helse og omsorg, kostnad 1,1 mill. kr.

Private flomvoller

Det er flere private flomvoller langs vassdragene som har blitt skadet under flommen. NVE bygget disse, og kommunen tok på et tidspunkt over ansvaret under forutsetning av at dette ble videreført (drift og vedlikehold) til grunneierne. Det er ikke avklart om slik overføring har funnet sted, kommunen risikerer dermed å være økonomisk ansvarlig for å reetablere disse, kostnad 25 mill. kr.

Statsforvalterens innstilling

Østre Toten har blitt påført betydelige skader på veger, bruer og vann og avløp. De omfattende skadene har lagt beslag på ressurser i kommunen, som ellers skulle utført andre oppgaver.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser, inklusive oppretting av private flomvoller.

Ved gjenoppbygging/restaurering av private flomvoller skal fylkeskommunen kontaktes av tiltakshaver før arbeidet iverksettes, for å avklare om tiltaket er søknadspliktig i forhold til lov om vassdrag. Dersom det er ønskelig med en standardheving skal det søkes fylkeskommunen eller Statsforvalteren om tillatelse før tiltaket iverksettes, slik at det kan vurderes om tiltaket krever behandling etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag og/eller evt. annet lovverk. Med standardheving menes her flytting av flomvernet og/eller en utvidelse (høyde, lengde og bredde) av flomvernet i forhold til det som var der opprinnelig. Tiltakshaver er ansvarlig for å sende søknad.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	19 196	68 022		87 218
herunder innenfor ordningen ekskl. standardheving	19 196	37 022		56 218
herunder standardheving		6 000		6 000
herunder særskilte tilfeller				0
Private flomvoller		25 000		25 000
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-3 724			-3 724
Anbefalt tildeling	15 472	68 022	0	83 494

Hamar kommune

Skadeomfang og årsak

Kommunen ble i mindre grad rammet av ekstremværet. Det ble tidlig iverksatt tiltak for å forebygge skader på kommunal infrastruktur ved flom i Mjøsa, og forhindre forurensende utslipp i vassdrag. Under flomtoppen ble det foretatt evakuering da situasjonen ble vurdert til å være kritisk for enkelte beboere. Flere steder ble oversvømt, og det var nødvendig med strakstiltak for å forhindre større skader.

Kostnader

Regnskapsført til nå 11,5 mill. kr, beregnet gjenstående kostnader 6,5 mill. kr

Den største kostnaden knyttet seg til akutt håndtering av økte avløpsmengder. Det ble i august rensert fire ganger mer enn normalt. Ekstra ressurser ble satt inn for å overvåke og iverksette tiltak for å sikre drift av avløpssystemet. Tiltaket forhindret at urensert avløpsvann havnet i vassdrag, kostnad 10,9 mill. kr.

Merbelastningen på personell i kommunen og bruk av utstyr pågikk under flommen. Det er ført kostnader på overtid innen teknisk/drift/eiendom, bruk av materiell og kostnader brannvesen. Ekstraressurser ble satt inn for å frakoble infrastruktur (strøm og vann) for å unngå skader på dette, flomvern ble etablert, utført reparasjon av kommunale boliger, sanering berørte flomarealer osv., kostnad 5,1 mill. kr.

Det forventes opprydding i vassdragene i 2024 og 2025, kostnad 1,8 mill. kr.

Flommen stengte en parkeringsplass og Mjøsfronten, tapte inntekter, kostnad kr 328 600

Statsforvalterens innstilling

Kommunen ble i liten grad påført skader under ekstremværet. Det ble tidlig iverksatt sikringstiltak for å beskytte infrastruktur mot flommen i Mjøsa, og avløpspumpene ble kjørt for fullt for å forhindre forurensende utslipp. Tiltakene bidro til redusert skadeomfang. Dette er en lovpålagt oppgave som alle kommuner har fulgt, med noen begrensninger hos de som fikk stopp i enkelte pumpestasjoner.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser, med unntak av rensing av avløpsvann. Det tas forbehold her om at beløpet er korrekt trukket i forhold til kommunens påløpte kostnader.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	16 231	1 250	500	17 981
herunder innenfor ordningen eksl. standardheving	7 338	1 250	500	9 088
herunder standardheving				
herunder særskilte tilfeller				
rensing avløpsvann	8 893			8 893
Fradrag kommunalt ansvar/annet	-8 893			-8 893
Fradrag egenandel NVE				
Fradrag egenandel skjønnsmidler				-4 544
Anbefalt tildeling				4 544

Nord-Aurdal kommune

Skadeomfang og årsak

Kommunen ble hardt rammet av ekstremværet, som forårsaket flom og jordras flere steder. Elver og bekker tok nye løp som ble forsøkt ledet tilbake til opprinnelig leie som strakstiltak. Veger ble rammet av ras og erosjon, et stort antall innbyggere ble evakuert som følge av fare for ras og det ble iverksatt bygging av flomvoller for å hindre eller redusere skadeomfanget mest mulig.

Kostnader

Regnskapsførte kostnader 7,4 mill. kr, beregnet gjenstående 10 mill. kr, total kostnad 17,4 mill. kr.

Veier

Flere kommunale veier ble sterkt skadet somfølge av jorderosjon, flom og ras. De fleste er reparert, men det gjenstår arbeid på enkelte. Arbeid som har blitt gjennomført er grovplanering, grusing og utskifting av stikkrenner, kostnad 9,3 mill. kr.

Vann og avløp

Et vannverk ble stående under vann, ellers var det ikke skader på vann og avløp. Vannverket er en forsikrings sak, og tas ikke med i kostnadene. Vannverket ble stoppet, og det var nødvendig å pumpe vann inn i et annet høydebasseng for å sikre innbyggerne konsumvann, kostnad kr 79 000.

Vassdrag

Det var nødvendig å gjennomføre strakstiltak for å unngå vann inn i Fagernes sentrum og andre steder.

Flere elver skiftet løp og dro med seg løsmasser som førte til erosjon og ras. Det ble iverksatt krisetiltak flere steder, og det vil bli gjennomført flere i løpet av høsten. Skadene i vassdragene vil bli fulgt opp da det er behov for å gjennomføre ytterligere langsiktige tiltak. Kommunen er i dialog med NVE om dette, kostnad 0,5 mill. kr, forventet egenandel NVE 5 mill. kr.

Evakuering

Flere jordras medførte evakuering av beboere i utsatte områder. Flere bolighus ble ødelagt. EPS ble etablert på Fagernes hotell. Evakueringen var omfattende og varte i åtte dager, kostnad 2,5 mill. kr.

Statsforvalterens innstilling

Nord-Aurdal kommune har stått i en krevende situasjon under ekstremværet, med omfattende skader på kommunale veier, flomforebygging og evakuering.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller på at kommunen får dekket sine kostnader over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser, med fratrekk av egenandel til NVE.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	9 880	7 500		17 380
herunder innenfor ordningen ekskl. standardheving	9 880	2 500		12 380
herunder standardheving				0
herunder særskilte tilfeller				0
egenandel NVE		5 000		5 000

Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE		-5 000		-5 000
Fradrag egenandel skjønnsmidler	-1 600			-1 600
Anbefalt tildeling	8 280	2 500	0	10 780

Kommuner som ikke omfattes av skjønnsstillingen fra departementet

Ringsaker

Ringsaker har i 2023 vært berørt av to større naturhendelser. Samlet blir kostnadene 4,2 mill. kroner. Dette er kun gjenopprettingskostnader. Kostnadene er lavere enn terskelverdien på min. 250 kroner per innbygger for kommunen. Søknaden vurdertes dermed ikke som aktuelt for støtte fra KDD, men omtales nedenfor da skadeomfanget er en del av konsekvensene for Innlandet.

Skadeomfang og årsak

Første hendelse var kraftig nedbør 13.-15. april. Kraftig nedbør i kombinasjon med tele i bakken, frosne stikkrenner og smeltevann, ga store utfordringer på veger og boligområder samt press på Brannvesenet og Teknisk drift.

Totalt ble 70 husstander berørt, flere kommunale- og fylkesveger ble periodevis stengt samt noe tilbakeslag av kloakk. To store vannlekkasjer. Det ble sendt ut SMS til beboere i disse områdene med melding om ledningsbrudd og kokevarsel. Det ble satt ut drikkevann til beboerne ved det ene bruddet.

Neste hendelse var ekstremværet Hans i august. Kraftig nedbør, flom og jordras i store deler av Innlandet medførte en flomtopp i Mjøsa 13.8.2023 på 7,45 meter som tilsvarer ca. 2,2 meter over normalnivå. I Ringsaker medførte dette at noen veger måtte stenges og at brygger, elektriske installasjoner og parker sto under vann.

Gjenoppretting er gjort til opprinnelig standard. Usikkerhet ved estimater og omfang av skader som en først ser når vannstanden er på laveste nivå.

Kostnader

Totalt er estimatene for de to hendelsene beregnet til 4,169 mill. kroner.

Det ble ved begge hendelser gjennomført flere forberedende tiltak. I tillegg ble betydelig tiltak satt inn i håndtering av uværene. Det er også gjenopprettingskostnader bl.a. som følge av ødelagte veier og reparasjon elektriske installasjoner og parker.

Ved begge uværene ble flere veier rammet, og noen måtte stenges. Samlet 1.5 mill. kroner i april og 0,7 mill. kroner etter Hans.

Det var kun mindre utgifter knyttet til den første hendelsen som i hovedsak består av evakueringsutgifter og ekstra lønnsutgifter for kommunen.

Ved Hans var det i tillegg til veier skader på vannverk, renseanlegg, pumpehus og overvann ved omsorgsboliger. Store deler av disse kostnadene dekkes av forsikring og er ikke tatt med. Samlet er det anslått kostnader på vann/avløp på 0,7 mill. kroner.

I tillegg har Ringsaker hatt utgifter knyttet til elektriske installasjoner og ødeleggelse ved parkområder langs Mjøsa. Til sammen 0,8 mill. kroner.

Statsforvalterens innstilling

Samlet beløp for skader er ikke høyt nok til at det etter retningslinjene kan dekkes av departementets avsatte midler. Statsforvalteren har satt av midler fra egne skjønnsmidler til å kunne håndtere mindre naturhendelser. Med det store skadeomfanget ekstremværet har påført mange kommuner, må flere av disse betale en betydelig egenandel, se nærmere omtale av Statsforvalterens avsatte skjønnsmidler.

Samlet oversikt over kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1000)

	2023	2024	2025	Samlet
Samlet søknadsbeløp	3 198	970	0	4 168
herunder innenfor ordningen, eksl. standardheving	3 198	970	0	4 168
herunder standardheving	0	0	0	0
herunder særskilte tilfeller:	0	0	0	0
Fradrag kommunalt ansvar/annet				0
Fradrag egenandel NVE				0
Fradrag egenandel skjønnsmidler	4168	0	0	4 168
Anbefalt tildeling				0

Alvdal kommune

Kommunen fikk kun små skader, og har gjennomført tiltak på veier og vann og avløp. Regnskapsført kostnad kr 52 691, og beregnet gjenstående kr 120 000.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller ikke på dekning over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser, da beløpet ikke overstiger kommunens egenandel.

Dovre kommune

Kommunen fikk kun små skader på veier. Beregnet kostnad til gjenoppretting kr 447 600.

Statsforvalteren i Innlandet innstiller ikke på dekning over KDDs avsatte skjønnsmidler til uforutsette hendelser, da beløpet ikke overstiger kommunens egenandel.

Vestre Slidre

Kommunen har ikke levert søknad, kun et grovt anslag tidligere. Anslaget var på 0,2 mill. kr.

Nord Odal

Kommunen har ikke levert søknad, kun et grovt anslag tidligere. Anslaget var på 0,6 mill. kr.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum (e.f.)
kommunal- og samordningsdirektør

Christen Ness
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Lillehammer kommune	Postboks 986	2626	LILLEHAMMER
Dovre kommune	Kongsvegen 4	2662	DOVRE
Etnedal kommune	Kyrkjevegen 10	2890	ETNEDAL
Gausdal kommune	Vestringsvegen 8	2651	ØSTRE GAUSDAL
Gjøvik kommune	Postboks 630	2810	GJØVIK
Gran kommune	Postboks 41	2714	JAREN
Lesja kommune	Postboks 53	2671	LESJA
Lom kommune	Sognefjellsvegen 6	2686	LOM
Nord-Aurdal kommune	Postboks 143	2901	FAGERNES
Nord-Fron kommune	Nedregate 50	2640	VINSTRÅ
Nordre Land kommune	Postboks 173	2882	DOKKA
Ringebu kommune	Hanstadgate 4	2630	RINGEBU
Sel kommune	Botten Hansens gate 9	2670	OTTA
Skjåk kommune	Moavegen 30	2690	SKJÅK
Søndre Land kommune	Hovsbakken 1	2860	HOV
Sør-Aurdal kommune	Tingvollbakkin 15	2930	BAGN
Sør-Fron kommune	Kommunevegen 1	2647	SØR-FRON
Vang kommune	Tyinvegen 5161	2975	VANG I VALDRES
Vestre Slidre kommune	Slidrevegen 16	2966	SLIDRE
Vestre Toten kommune	Postboks 84	2831	RAUFOSSE
Vågå kommune	Edvard Storms veg 2	2680	VÅGÅ
Østre Toten kommune	Postboks 24	2851	LENA
Øyer kommune	Postboks 4	2637	ØYER
Øystre Slidre kommune	Bygdinvegen 1989	2940	HEGGENES
Alvdal kommune	Gjelen 3	2560	ALVDAL
Eidskog kommune	Postboks 94	2231	SKOTTERUD
Elverum kommune	Postboks 403	2418	ELVERUM
Engerdal kommune	Engerdalsveien 1794	2440	ENGERDAL
Folldal kommune	Gruvvegen 1	2580	FOLLDAL
Grue kommune	Postboks 94	2261	KIRKENÆR
Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR
Kongsvinger kommune	Postboks 900	2226	KONGSVINGER
Løten kommune	Postboks 113	2341	LØTEN
Nord-Odal kommune	Herredsvegen 2	2120	SAGSTUA
Os kommune	Rytrøa 14	2550	OS I ØSTERDALEN
Rendalen kommune	Hanestadveien 1	2484	RENDALEN
Ringsaker kommune	Postboks 13	2381	BRUMUNDDAL
Stange kommune	Postboks 214	2336	STANGE
Stor-Elvdal kommune	Postboks 85	2481	KOPPANG
Sør-Odal kommune	Øgardsvegen 2	2100	SKARNES
Tolga kommune	Brugata 38	2540	TOLGA
Trysil kommune	Postboks 200	2421	TRYSIL
Tynset kommune	Torvgata 1	2500	TYNSET
Våler kommune	Vålgutua 251	2436	VÅLER I SOLØR
Åmot kommune	Postboks 65	2451	RENA
Åsnes kommune	Rådhusgata 1	2270	FLISA

